

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VÝMĚNA BANKOVNÍCH INFORMACÍ JAKO NÁSTROJ
ELIMINACE DAŇOVÉ KRIMINALITY**

Autor práce: Jiří Hajšman

Studijní obor: Management a marketing služeb

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Ing. Lukáš Moravec, Ph.D.

Katedra: Managementu a marketingu služeb

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Lukášovi Moravci, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD	7
CÍL A METODIKA	8
2 Literární rešerše.....	9
2.1 Historie daňového plánování.....	9
2.2 Daňové ráje - utajení informací a bankovní tajemství.....	10
2.3 Normy EU v oblasti automatické výměny informací.....	13
2.4 Standard OECD pro automatickou výměnu informací	14
2.5 Souhrn opatření Evropské Komise v souvislosti s řešením problematiky daňových úniků.....	15
2.6 Finanční akční výbor (FATF).....	18
2.7 Situace v oblasti daňových úniků v České republice	23
3 Analýza obsahu a toku bankovních informací.....	30
3.1 Memoranda porozumění.....	30
3.2 Úloha zákona FATCA v oblasti automatické výměny informací	32
3.3 Standard pro automatickou výměnu informací OECD	34
3.4 Bankovní tajemství.....	36
3.5 Zákon o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní	42
3.6 Zákon č. 105/2016 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní	43
4 POTENCIÁLNÍ dopady nových opatření.....	48
4.1 Vyhodnocení možných dopadů přijetí a nepřijetí Standardu pro automatickou výměnu informací OECD.....	48
4.2 Vyhodnocení možných dopadů přijetí a nepřijetí Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní.....	49
4.3 Spolupráce bank na výměně informací v ČR.....	51
5. VÝSLEDKY A ZHODNOCENÍ.....	53
ZÁVĚR	55
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	57
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	61

ABSTRAKT

HAJŠMAN, J. *Výměna bankovních informací jako nástroj eliminace daňové kriminality: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 66 s.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lukáš Moravec, Ph.D.

Klíčová slova: Daňový ráj, bankovní tajemství, FATCA, standard pro automatickou výměnu informací, daňový únik.

Obsahem bakalářské práce je pro státy Evropské unie a USA velmi aktuální problematika agresivního daňového plánování hospodářských subjektů, jejichž cílem je minimalizovat objem odváděných daní do národních státních rozpočtů. Toho se jednotlivé firmy působící většinou na nadnárodní úrovni snaží dosáhnout prostřednictvím umístění svého sídla do země, jež má institut daňového ráje, kdy počet firem působících v daňových rájích se neustále zvyšuje. Spravedlivý výběr těchto unikajících daní by představoval potřebný příjem do státních rozpočtů jednotlivých států bez nutnosti zvyšovat daně. Za účelem eliminace daňové kriminality vznikl již v roce 1989 Finanční akční výbor (FATF)¹, jsou vydávány směrnice OECD o zdanění příjmu z úspor v podobě úrokových plateb² a nařízení o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty³. Samostatnou kapitolu v oblasti boje proti daňové kriminalitě představuje zákon FACTA v oblasti automatické výměny informací, jehož cílem je zabránit občanům USA vyhýbat se zdanění příjmů tak, že finanční instituce jednotlivých států budou automaticky reportovat informace o zůstatcích na účtech, dividendách a kapitálových ziscích amerických občanů americké daňové správě (IRS) a dále pak standard OECD pro automatickou výměnu informací. Důležitost boje proti daňovým únikům, daňově agresivnímu plánování a podvodům využívající mezery v zákoně si uvědomuje stále více států, jež se aktivně zapojují do realizace opatření a přijímání zákonů vytvořených na nadnárodní úrovni relevantními institucemi, jejichž cílem je udržení finanční stability.

¹ History of the FATF. [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: <<http://www.fatf-gafi.org/about/historyofthefatf/>>

² Zdanění příjmů z úspor. [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV%3A131050>>

³ o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:268:0001:0018:CS:PDF>>

ABSTRACT

HAJŠMAN, J. *Bank Information Exchange as a Tool for Elimination of Tax Criminality: Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 66 p. Supervisor : Ing. Lukáš Moravec, Ph.D.

Keywords : Tax haven, banking secrecy, FACTA, standard for automatic exchange of information, evasion.

The content of this bachelor thesis is very topical issue of tax crime of economic operators in the states of the European Union and the USA, whose goal is to minimize the amount of tax paid to the national government budgets. The individual companies operating mostly transnationally are trying to achieve this through the location of it's headquarter in the country which has institute of tax haven. The number of companies operating in tax havens is increasing. A fair collection of these unpaid (optimized) taxes would represent needful income to the national budgets of the state without the necessity of tax increase. In order to eliminate tax crime was founded the Financial Action Task Force (FATF) already in 1989, the OECD has issued directives on the taxation of savings income in the form of interest payments and regulation of Administrative Cooperation and Combating Fraud in the Field of Value Added Tax. A separate chapter in the fight against tax crime is the FACTA law in the area of automatic information exchange aimed at preventing U.S. citizens to avoid taxation so that the financial institutions of individual states will automatically report information about account balances, dividends and capital gains of U.S. citizens to U.S. tax authorities (IRS) and then standard OECD for automatic exchange of information. The importance of the fight against tax evasion, aggressive tax planning, fraud using legal loophole realize more and more countries, that are actively involved in the implementation of the measures and in the adoption of laws created transnationally by relevant institutions whose aim is to maintain the financial stability.

ÚVOD

Daňové úniky jsou v současné době velice rozšířeným problémem téměř po celém světě. Daňová kriminalita se každým rokem rozšiřuje a přináší sebou více a více nelegálních postupů. Často také dochází k daňovým únikům legálním způsobem, a to díky "skulinkám" v zákonech. Daňovým subjektům se díky globalizaci daří stále sofistikovaněji vyhýbat se placení daní. Finanční prostředky, které vlády jednotlivých zemí postrádají v důsledku daňové kriminality, dosahují velikosti miliard dolarů ročně. Tento stav je pro mnoho států znepokojující a z toho důvodu jak státy, tak mezinárodní organizace vyvíjejí iniciativy pro zamezení daňových úniků a daňové kriminality.

Spolupráce institucí v rámci Evropské unie a s ostatními státy je velice důležitá za účelem eliminace daňových úniků. Regulace daňových úniků je v rámci jednoho státu ekonomicky a právně složitá. Intenzivní spolupráce členských států a podpora výměny informací má za cíl snížit velikost daňových úniků. Subjekty, které jsou nejvíce pod tlakem za účelem sdílení informací, jsou banky, které disponují přehlednými informacemi o svých klientech a o jejich účtech. Předpokládá se, že informace poskytnuté ze strany bank následně mohou v různé míře napomoci postupně vyloučit daňové úniky.

V praxi bohužel banky v současné době vysoké konkurence mají snahu dosažení co nejvyššího zisku, a proto i přesto, že disponují přehlednými informacemi o svých klientech a případně i jejich transakcích nejsou těmi, co by všechny tyto přestupky hlásily příslušnému finančnímu úřadu či jiným institucím. Častým problémem také je, že nová opatření, zákony a předpisy mají často za následek přitížení živnostníkům, malým a středním podnikům, ale bohužel ne těm, kteří jsou účastníky daňové kriminality.

CÍL A METODIKA

Cílem bakalářské práce je vyhodnotit možné dopady změn v oblasti poskytování informací a mezinárodní výměny bankovních informací, zejména opatření FATCA, norem EU v oblasti automatické výměny informací, doporučení OECD a FATF v oblasti eliminace nelegálních daňových úniků. Práce se zaměřuje na možné přínosy, které mohou plynout z nových předpisů a nařízení. Společně s analýzou dopadů na eliminaci nelegálních daňových úniků se práce také zmiňuje o praxi, kde často nové změny - opatření, normy, doporučení nefungují přesně, jak mají.

Metodika bakalářské práce je založena na rozboru informací týkajících se opatření a norem institucí, jež příslušné instituce vydaly s cílem zabránit společnostem vyhýbat se placení daní, komunikací s bankovními institucemi a zpracování informací o jejich spolupráci na podchycení nelegální činnosti.

Bakalářská práce je rozdělena celkem do tří celků. Předmětem prvního celku je literární rešerše týkajících se historie daňového plánování, informací o daňových rážích a standardech a opatřeních příslušných institucí na úrovni EU, OECD, G20 a České republiky, jejichž cílem je vyloučení nelegálních daňových úniků.

Druhý celek je zaměřen na analýzu obsahu a toků bankovních informací. Podrobná analýza se věnuje institutu automatické výměny informací, obsahu informací, jež jsou a mají být předmětem této výměny, podmínkám, na základě kterých poskytování bankovních informací funguje, postojem jednotlivých států v této oblasti a plánem opatření do budoucna.

Obsahem třetího celku je zhodnotit potencionální dopady nových opatření v oblastech boje proti daňovým únikům a daňové kriminalitě a naznačit možná řešení, spolupráce bank v ČR, útvary bank zabývající prevencí a řešením kriminální činnosti.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Historie daňového plánování

Historie daňového plánování se datuje do dvacátých až třicátých let dvacátého století. Základy legislativy umožňující registraci společností s daňovým osvobozením byly položeny zejména v Karibiku. Ze začátku možnosti daňového plánování využívaly zejména bohaté rodiny a účelem bylo zejména převod zisků a držení podílu ve svých domácích společnostech, dále pak uspořádání majetku do trustů a jejich správa ve prospěch jmenovaných osob. Od šedesátých let začaly daňové oázy využívat velké společnosti. Začaly vznikat stále komplexnější plány optimalizace zisků společností. V 70. a 80. letech docházelo k dalšímu rozmachu využívání mezinárodního daňového plánování. Začalo docházet k profesionalizaci a zdokonalování legislativního uchopení této problematiky jednotlivými jurisdikcemi tak, aby legislativa udržela trend se stále vzrůstajícími a sofistikovanějšími potřebami mezinárodního daňového plánování. V následujících letech přestaly být daňové ráje doménou největších a nejbohatších společností a to díky rozmachu společností nabízejících zakládání a správu společností v daňových rájích za velmi příznivé ceny. Osmdesátá a devadesátá léta charakterizovaná rozmachem globalizace a pádem železné opony vedly k potřebám mezinárodních trhů (východ versus západ) k hledání efektivních nástrojů obchodu. Společnosti se potýkající se silnou konkurencí a potřebou snižovat náklady začaly využívat možností daňových rájů. Došlo k rozvoji legislativy pro registraci offshore subjektů. V současné době je objem prostředků, jež jsou drženy nebo přímo či nepřímo kontrolovány subjekty, jež mají sídlo v daňových rájích, k roku 2002 odhadován na 60 % z celkového objemu světových zdrojů. Dle některých odhadů je procento prostředků držených resp. kontrolovaných z daňových rájů dokonce 80%⁴.

⁴ KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK. Mezinárodní daňové plánování. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-0563-X.

2.2 Daňové ráje - utajení informací a bankovní tajemství

Dle OECD představuje **daňový ráj** označení pro stát, který splňuje čtyři charakteristiky⁵:

- vybírá nulové daně,
- výběr daní je neprůhledný (nejsou vyžadovány informace z účetnictví),
- nízká úroveň spolupráce při výměně informací s dalšími státy,
- daňový poplatník nemusí být v daném státě přítomen po většinu roku a podnikat v něm.

Nejvíce využívanými daňovými ráji⁶ jsou: Anguilla, Antigua a Barbuda, Aruba, Bahamy, Barbados, Belize, Bermudy, Britské Panenské ostrovy, Hongkong, Kajmanské ostrovy, Nizozemské Antily, Libérie, Lichtenštejnsko, Madeira. Ostrov Man, Panama, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincent a Grenadiny, Turks a Caicos, Nauru, Niue, Samoa, Vanuatu, Mauritius a Seychelly.⁷

Také vyspělé země jsou využívány v rámci mezinárodního daňového plánování. Jedná se o následující země: Belgie, Dánsko, Francie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Rakousko, Velká Británie, Lichtenštejnsko, Maďarsko, Monako, Spojené státy americké – Delaware, Spojené státy americké – Wyoming, Spojené státy americké – Florida, Švýcarsko.⁸

Vznik daňově osvobozených subjektů umožňují následující vyspělé státy: Kypr, Gibraltar, Jersey, Guernsey, Ostrov Man, Hong Kong, Labuan a Panama.⁹

Agresivní daňové plánování představuje způsob, kterým velké společnosti zpracovávají propracované daňové plány, jejichž cílem je přesouvání zisků umělým způsobem tak, aby došlo ke snížení daňové povinnosti.¹⁰

⁵ KRUTÍLEK, O., REPISKÁ, M. *Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje*. 19. 9. 2013. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

⁶ označuje zemi, ve které jsou mimořádně daňově zvýhodněny zahraniční firmy

⁷ PETROVIČ, Pavel. Encyklopedie mezinárodního daňového plánování. 1. vyd. Beroun: Newsletter, c2002. ISBN 80-86394-81-6.

⁸ PETROVIČ, Pavel. Encyklopedie mezinárodního daňového plánování. 1. vyd. Beroun: Newsletter, c2002. ISBN 80-86394-81-6.

⁹ PETROVIČ, Pavel. Encyklopedie mezinárodního daňového plánování. 1. vyd. Beroun: Newsletter, c2002. ISBN 80-86394-81-6.

V případě, že chce nadnárodní společnost využívat **offshore struktury**, je důležité, aby měla k dispozici tým odborných poradců, jež se skládá jednak z daňového poradce, jednak z poradce, který se specializuje na vztahy k zahraničí a mezinárodní zdanění a zná specifické podmínky jednotlivých jurisdikcí, v neposlední řadě by členem týmu měl být taktéž právník, jež disponuje znalostmi týkající se zákonů země, ze které klient pochází.¹¹

Beneficient představuje fyzickou osobu (případně více osob), která je skutečným vlastníkem společnosti či struktury, bez ohledu na skutečnost, kdo je zapsaný v určitých registrech společností. Tato osoba dává pokyny a instrukce správcům společnosti. Při rozhodování o daňovém plánování je důležitým faktorem daňová rezidence klienta jako beneficiáta¹².

V procesu zakládání offshore společností nelze pominout **poskytovatele**. Za zmínku stojí skutečnost, že poskytovatelé pro offshore průmysl nepodléhali donedávna nutnosti licencování.

Offshore banky představují banky, jež působí v offshore zónách. Tyto banky mají oprávnění poskytovat bankovní služby pouze subjektům, jež jsou nerezidenty dané offshore zóny, ve které je banka založena. **Offshore účty** se využívají většinou za účelem diskrétního uložení finančních prostředků.¹³

Skutečnost, že se řada fyzických osob a zejména entit snaží zvýšit své disponibilní finanční prostředky na úkor odvodů do státních rozpočtů, souvisí velmi úzce s existencí daňových rájů poskytujících utajení informací a bankovní tajemství.

Naproti tomu došlo v posledních dvou letech ke zvýšení intenzity mezinárodních organizací, jejichž cílem je bojovat proti tzv. daňovým rájům a offshorovým strukturám. K této problematice lze říct, že oblast utajování informací byla již značně erodována, v některých případech také eliminována. Výhod offshorových jurisdikcí je však možno při správném nastavení možno využívat za určitých podmínek i nadále.

¹⁰ KRUTÍLEK, O., REPISKÁ, M. *Boj EU proti daňovým unikům, aneb daňové ráje*. 19. 9. 2013. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

¹¹ KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK. *Mezinárodní daňové plánování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-0563-X

¹² KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK. *Mezinárodní daňové plánování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-0563-X

¹³ Offshore banky a bankovní účty [online] [cit. 2016-01-31]. Dostupné z: <http://www.smarttax.cz/offshore%20bankovnictvi/offshore%20banky%20a%20bankovni%20AD%20C3%BA%4%8Dty/>

V souvislosti s mezinárodním utajením informací a bankovním tajemstvím již vstoupily v platnost a účinnost následující mezinárodní iniciativy¹⁴:

- Smlouvy o zamezení dvojího zdanění,
- Smlouvy o výměně daňových informací,
- Direktiva o administrativní asistenci,
- Ustanovení o utajení bankovních informací,
- Direktiva o zdaňování úrokových výnosů.

V problematice zamezení dvojího zdanění požaduje nový standard OECD doplnit **Smlouvy o zamezení dvojího zdanění** v článku 26 dle nové vzorové smlouvy. Dle této vzorové smlouvy musí být informace, s nimiž disponují bankovní instituce, správce trustu a další entity předloženy těmito institucemi na základě mezinárodního vyžádání v rámci výměny informací. V této oblasti dochází k postupné renegociaci a dodatkování těchto smluv. Na základě **Smlouvy o výměně daňových informací** musí každá offshorová jurisdikce, jež je na seznamu OECD, uzavřít minimálně se 12 státy Smlouvu o výměně daňových informací. Jakmile tuto podmínku splní, dostane se na tzv. bílou listinu OECD. V rámci Evropské unie dochází k rozšiřování rámce poskytované asistence a pomoci v těchto záležitostech. V oblasti ustanovení o **utajení bankovních informací** byl v rámci národních prvních předpisů vyvinut tlak na bankovní instituce tak, aby umožnily výměnu informací. Příslušná ustanovení již byla upravena v řadě zemí, jako zejména ve Švýcarsku, Andoře, Rakousku, Lichtenštejnsku, Belgii, atd.¹⁵

V oblasti **zdaňování úrokových výnosů** má dojít k modifikaci velkého rozsahu, která se má týkat také úrokových a jiných výnosů, jež jsou inkasovány na offshore struktury, a to včetně nadací, trustových uspořádání ad.¹⁶

Prioritou současné vlády, vedení Bohuslavem Sobotkou, kdy funkci ministra financí vykonává Andrej Babiš je zaměřit se v oblasti mezinárodní spolupráce následující body¹⁷:

¹⁴ Daňové ráje – utajení informací a bankovní tajemství [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.offshore-firmy.cz/danove-raje-utajeni-informaci-a-bankovni-tajemstvi/>>

¹⁵ Daňové ráje – utajení informací a bankovní tajemství [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.offshore-firmy.cz/danove-raje-utajeni-informaci-a-bankovni-tajemstvi/>>

¹⁶ Daňové ráje – utajení informací a bankovní tajemství [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.offshore-firmy.cz/danove-raje-utajeni-informaci-a-bankovni-tajemstvi/>>

- zavedení automatické výměny informací jako globálního standardu,
- uzavření mezinárodních smluv se státy, jež jsou považovány za bývalé daňové ráje,
- implementace Dohody o FATCA,
- při šetřeních v rámci daňových řízení důsledně provádět monitoring plateb do bývalých daňových rájů a maximálně využívat uzavřených mezinárodních smluv o výměně informací,
- posílit spolupráci se správci daně v jiných státech, zejména sousedících a inspirovat se opatřeními, jež byly zavedeny v daňové oblasti v jiných státech.

2.3 Normy EU v oblasti automatické výměny informací

Automatická výměna informací v rámci Evropské unie probíhá na základě **směrnice č. 2014/107/EU, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní**, na základě které členské státy shromažďují informace týkající se úspor, úroků, dividend a dalších druhů příjmů nerezidentů (fyzických osob) a automaticky je předávají daňovým orgánům v místě pobytu těchto osob.

Směrnice rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní ve znění směrnice rady 2014/107/EU ¹⁸

Tato směrnice reaguje na nutnost a nezbytnost vzájemné pomoci členských států v oblasti daní, jejíž význam s rostoucí globalizací společnosti roste. Globalizace způsobuje rostoucí mobilitu poplatníků daně, růst počtu příhraničních transakcí a internacionalizaci nástrojů finančního trhu. Výše uvedené skutečnosti vedou k tomu, že státy jako samostatné jednotky mají problémy vyměřit správně velikost daňového zatížení, což může způsobovat problémy ve fungování daňových systému a dvojímu zdanění, kdy dvojí zdanění se může pro poplatníky daně stát spouštěcím bodem pro realizaci podvodů a úniků v oblasti daní.

¹⁷ Opatření v daňové oblasti [online]. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/predstaveni-navrhu-opatreni-v-danove-obl-17367>>

¹⁸ Směrnice rady 2014/107/EU - Úřední věstník Evropské unie
Dostupné z: < <http://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=cs>>

Zejména v oblasti přímých daní je v současné době v důsledku globalizace nemožné, aby jediný stát, bez informací z jiných států spravoval správně svůj vnitřní daňový systém. Za účelem efektivního výběru daní je nezbytné rozvíjet mezi jednotlivými členskými zeměmi, resp. mezi jejich daňovými správami nové formy správní spolupráce:

- Za účelem posílení efektivnosti a dostatečného využívání nástrojů správní spolupráce by mělo dojít k posílení přímé komunikace mezi ústředními kontaktními místy, orgány, kdy pravomoci kontaktních míst mají být vymezeny prostřednictvím předpisů jednotlivých států na vnitrostátní úrovni

Směrnice uznává povinnou automatickou výměnu informací jako nejúčinnějšího prostředku pro stanovení správné velikosti daňového zatížení a výběru daní a boje proti daňovým podvodům v situacích přeshraničního rozměru.

2.4 Standard OECD pro automatickou výměnu informací

Organizace OECD prosadila **standard v oblasti výměny informací** v roce 2009. Tento standard je celosvětově uznáván. Tímto standardem je **článek 26 modelové smlouvy OECD**, podle které jsou státy povinny doplnit již uzavřené Smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

V únoru 2014 vydala OECD návrh jednotného **standardu pro automatickou výměnu informací**. Tento standard by měl mít celosvětovou platnost. Na základě standardu budou jurisdikce sbírat od finančních institucí informace o příjmech daňových poplatníků, které si budou s roční frekvencí automaticky předávat s jinými relevantními orgány¹⁹. Tento standard je odlišný od Direktivy EU o zdaňování úrokových výnosů v několika ohledech, kterými jsou: za prvé globální implementace a za druhé aplikace kromě fyzických osob také na entity. Je nepochybné, že přijetí standardu bude mít za následek výrazné změny a v případě, že by nebyl implementován ve všech zemích současně, může v určitých zemích docházet k odlivům kapitálu a

¹⁹ VACÍK, L., FIALKOVÁ, L. Bude automatická výměna informací o daňových poplatnících mezi daňovými správami běžnou záležitostí? [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <<http://cfoworld.cz/evropa-a-svet/bude-automaticka-vymena-informaci-o-danovych-poplatnicich-mezid-anovymi-spravami-beznou-zalezitosti-2910>>

turbulencím²⁰. Tento standard má být dalším krokem vedoucí k vyšší transparentnosti daňových systémů a spolupráce daňových správ. Státy G20 schválili tento standard v červnu 2014.²¹

Mezinárodní platformou, která má za úkol kontrolu a monitoring dodržování tohoto standardu, je Globální fórum pro transparentnost a výměnu informací v daňových záležitostech.

V souvislosti s výše uvedeným standardem byl dne 19. května 2014 rozeslán do vnějšího připomínkového řízení návrh zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní (tzv. lex FATCA). Tento zákon jednak implementuje Dohodu FATCA, jednak standard pro automatickou výměnu informací OECD.²² Tento zákon č. 330/2014 Sb. byl schválen 10. 12. 2014 a následně zrušen zákonem č. 105/2016 Sb., který zavádí nový druh automatické výměny informací oznamovaných finančními institucemi včetně rozsáhlého definičního aparátu a pravidel oznamování a náležitě péče pro informování o finančních účtech. O výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní a celá problematika výměny informací s USA byla subsumována do zákona č. 164/2013 Sb.²³

2.5 Souhrn opatření Evropské Komise v souvislosti s řešením problematiky daňových úniků

V souvislosti s daňovou optimalizací, daňovými úniky a daňovými ráji přijala v minulosti Komise řadu opatření.

V první řadě se jedná o **směrnice**, jimž jsou:

²⁰ Může se jednat o turbulence podobné těm na americké burze, které následovaly poté, kdy bylo nutno odhalit vlastnictví investujících offshore entit.

²¹ Automatická výměna informací OECD standard a implementace do práva Evropské unie 29. 9. 2015 [online]. [cit. 2016-06-30]
Dostupné z <<http://www.fucik.cz/publikace/automaticka-vymena-informaci-oecd-standard-a-implementace-do-prava-evropske-unie>>

²² oddělení 2503 Návrh zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní (tzv. lex FATCA) byl rozeslán do vnějšího připomínkového řízení 3. 6. 2014 [online]. [cit. 2014-08-30]
Dostupné z <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/dohoda-fatca/aktuality/2014/navrh-zakona-o-vymene-informaci-o-uctech-18093>>

²³ oddělení 2502 Zákon o mezinárodní spolupráci 27. 6. 2016 [online]. [cit. 2016-06-30]
Dostupné z <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/zakon-o-mezinarodni-spolupraci>>

- Směrnice rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (z 16. 3. 2010),
- Směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní ve znění směrnice Rady 2014/107/EU²⁴
- Směrnice rady 2015/121/EU, kteou se mění směrnice 2011/96/EU o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států,
- Směrnice rady 2015/2376/EU, kteou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní

Dále se jedná o **nařízení**:

- Nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty (7. 10. 2010),
- Nařízení Rady (EU) č. 389/2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a o zrušení nařízení (ES) č. 2073/2004.

Další opatření Komise realizuje prostřednictvím **doporučení**:

- Doporučení Komise C 2012/8806 proti agresivnímu daňovému plánování²⁵,
- Doporučení Komise týkající se opatření, která mají pobídnout třetí země k uplatňování minimálních standardů řádné správy v oblasti daní.

Mezi další opatření Komise se řadí:

- Sdělení Evropské komise KOM (2012) 351 týkající se specifických kroků k posílení boje proti daňovým podvodům včetně vztahů se třetími zeměmi,
- Podpora dobré správy v daňových záležitostech KOM 2009/201,
- Akční plán,
- Rozhodnutí Komise (2012/C198/05).

²⁴ Oddělení 2502 Směrnice Rady 2011/16/EU [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2015/smernice-rady-2011-16-eu-tzv-dac-ii-21862>>

²⁵ Commission Recommendation of 6.12.2012 on aggressive tax planning [online]. [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/tax_fraud_evasion/c_2012_8806_en.pdf>

Doporučení Komise C 2012/8806 proti agresivnímu daňovému plánování

Toto doporučení vychází ze skutečnosti, že pro členské státy je velmi obtížné chránit jejich národní daňové základny před erozí, kterou způsobuje využívání agresivního daňového plánování poplatníky daně. V důsledku přeshraničního rozměru mnoha plánovacích struktur a zvýšené mobility kapitálu a osob, představují vnitrostátní předpisy jednotlivých států zcela neefektivní nástroj.

Ačkoliv je daňové plánování považováno jednotlivými zeměmi za legitimní praxi, postupem času došlo ke změně charakteru daňového plánování, kdy se daňové struktury poplatníků daně stávají stále více sofistikované. Poplatníci daně se snaží snižovat svou daňovou povinnost prostřednictvím přesunu zisků do států, jež se vyznačují příznivými daňovými režimy. Otázkou k řešení je skutečnost, že dochází ke snižování daňové povinnosti s využitím striktně právní úpravy, jež je však v rozporu se záměrem zákona.

Agresivní daňové plánování je charakteristické využíváním výhod, jež plynou z technických rozdílů či nesouladu mezi dvěma nebo více daňovými systémy, s cílem snížit daňový závazek poplatníka daně. Agresivní daňové plánování může mít řadu podob, může se jednat o dvojité odpočty (kdy se stejná ztráta odečte dvakrát – jak ve státě zdroje, tak ve státě sídla), tak o dvojí nezdanění (kdy např. příjem, který není zdaněn ve zdrojovém státě je osvobozen o daně ve státě, kde má poplatník sídlo).

2.6 Finanční akční výbor (FATF)

Finanční akční výbor (FATF) představuje orgán, jež působí na mezivládní úrovni. Tento orgán byl ustanoven v roce 1989 ministry jurisdikcí, jež jsou členy výboru. FATF má za úkol vytvářet standardy a propagovat implementaci opatření právního, regulačního a operativního charakteru v boji proti praní peněz, financování terorismu, financování šíření zbraní hromadného ničení a proti dalším hrozbám, jež by byly schopny ohrozit integritu mezinárodního finančního systému.

Doporučení, které vydává FATF představují rámec opatření, který by měly státy implementovat tak, aby zabránily praní špinavých peněz, financování terorismu a financování šíření zbraní hromadného ničení s ohledem na specifické podmínky jednotlivých států. Vzhledem ke skutečnosti, že v jednotlivých státech jsou odlišné právní, správní a operativní soustavy a finanční systémy, nemohou přijmout v boji proti výše uvedeným ohrožením stejná opatření. Opatření mají přispět k tomu, aby jednotlivé státy²⁶:

- identifikovaly rizika, zdokonalily strategii a spolupráci na vnitrostátní úrovni v oblastech boje proti praní peněz, financování terorismu, financování šíření hromadného ničení a proti dalším hrozbám;
- stíhaly praní peněz, financování terorismu a financování šíření zbraní hromadného ničení;
- realizovaly preventivní opatření pro finanční sektor a další povinné osoby;
- dali kompetenčním orgánům pravomoci, povinnosti a další institucionální opatření;
- posílily průhlednost a dostupnost informací týkajících se skutečných majitelů právnických osob a jiných právních subjektů;
- usnadnily mezinárodní spolupráci.

Původní počet doporučení činil v roce 1990 čtyřicet doporučení. Tato byla zaměřena na boj proti praní peněz pocházejících z obchodu s drogami. Poprvé byla opatření revidována v roce 1996 s cílem reflektovat rozvoj trendů a technik v oblasti praní peněz a zaměřila se i na praní peněz, jež nepocházejí z drog. V roce 2001, jako důsledek útoku

²⁶ Doporučení FATF. Mezinárodní standardy pro boj proti praní peněz a financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Metodika_2013-08-19_Doporuceni-FATF-z-unora-2012_oprava-formtovn.pdf>

na světové finanční centrum v USA, došlo k rozšíření mandátu FATF o oblast financování teroristických činů a organizací a bylo vytvořeno devět doporučení specializujících se na boj proti financování terorismu. Druhá revize doporučení FATF proběhla v roce 2003. Tato doporučení byla spolu s devíti opatřeními přijata více než 180 státy, stala se uznávaným standardem v prevenci praní peněz a boji proti financování terorismu (AML/CFT).²⁷

²⁷ Doporučení FATF. Mezinárodní standardy pro boj proti praní peněz a financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Methodika_2013-08-19_Doporuceni-FATF-z-unora-2012_oprava-formtovn.pdf>

Tab. č. 1 Doporučení FATF

<i>Oblast</i>	<i>Název opatření</i>
A. STRATEGIE A KOORDINACE AML/CFT	1. Hodnocení rizik a uplatňování přístupu založeného na posouzení rizik
	2. Vnitrostátní spolupráce a koordinace
B. PRANÍ PENĚŽ A KONFISKACE	3. Trestný čin praní peněz
	4. Konfiskace a předběžná opatření
C. FINANCOVÁNÍ TERORISMU A ŠÍŘENÍ ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENÍ	5. Trestný čin financování terorismu
	6. Cílené finanční sankce týkající se terorismu a jeho financování
	7. Cílené finanční sankce týkající se šíření zbraní hromadného ničení
	8. Neziskové organizace
D. PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ	9. Mlčenlivost finančních institucí
<i>IDENTIFIKACE A KONTROLA KLIENTA A UCHOVÁVÁNÍ ZÁZNAMŮ</i>	10. Identifikace a kontrola klienta
	11. Uchovávání záznamů
<i>DODATEČNÁ OPATŘENÍ TÝKAJÍCÍ SE URČITÝCH KLIENTŮ A ČINNOSTÍ</i>	12. Politicky exponované osoby
	13. Korespondenční bankovníctví
	14. Služby převodu peněz nebo hodnoty
	15. Nové technologie
	16. Bezhotovostní převody
<i>PŘEVZETÍ, KONTROLA A FINANČNÍ SKUPINY</i>	17. Převzetí od třetích osob
	18. Vnitřní kontrola a zahraniční pobočky a dceřiné společnosti
	19. Rizikové státy
<i>OZNÁMENÍ O PODEZŘELÉM OBCHODU</i>	20. Oznámení o podezřelém obchodu
	21. Varování klienta a mlčenlivost
<i>URČENÉ NEFINANČNÍ OBORY A PROFESE</i>	22. DNFBPs: Identifikace a kontrola klienta
	23. DNFBP: další opatření
E. TRANSPARENTNOST A SKUTEČNÝ MAJITEL PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘADÁNÍ	24. Transparentnost a skutečný majitel právnických osob
	25. Transparentnost a skutečný majitel jiných právních subjektů

F. PRAVOMOCI A POVINNOSTI KOMPETENTNÍCH ORGÁNŮ A DALŠÍ INSTITUCIONÁLNÍ OPATŘENÍ REGULACE A DOHLED	26. Regulace a dohled nad finančními institucemi
	27. Pravomoci orgánů dohledu
	28. Regulace a dohled nad DNFBP
<i>OPERATIVA A ORGÁNY ČINNÉ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ</i>	29. Finanční zpravodajské jednotky
	30. Povinnosti orgánů činných v trestním řízení a vyšetřovacích orgánů
	31. Pravomoci orgánů činných v trestních řízení a vyšetřovacích orgánů
	32. Převozy hotovosti
<i>OBECNÉ POŽADAVKY</i>	33. Statistika
	34. Pokyny a zpětná vazba
<i>SANKCE</i>	35. Sankce
G. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	36. Mezinárodní nástroje
	37. Vzájemná právní pomoc
	38. Vzájemná právní pomoc: zmrazení a konfiskace
	39. Extradice
	40. Další formy mezinárodní spolupráce

Zdroj: vlastní úprava; *FATF/OECD*; 2012. Pracovní překlad pro potřeby Finančního analytického útvaru Ministerstva financí

Z hlediska daňové kriminality je podstatný bod D **Preventivní opatření**. V oblasti identifikace a kontroly klienta mají finanční instituce v případě, že při vzniku nebo v průběhu trvání obchodního vztahu u nich vznikne podezření, že obchody klienta jsou spojeny s praním peněz nebo financováním terorismu, provést běžným způsobem ověření totožnosti klienta a podat oznámení o podezřelém obchodu (OPO) finanční zpravodajské jednotce. Zaměstnanci finanční instituce nesmí prozradit klientovi, že podali oznámení o podezřelém obchodu, neboť by mohlo dojít k varování klienta, což by mohlo ohrozit další kroky k vyšetření podezření.

Aktuální prohlášení FATF v problematice rizikových jurisdikcí²⁸

Doporučení FATF představuje Mezinárodní standardy v boji proti praní peněz, financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení.

FATF vydal v červnu 2016 nové veřejné prohlášení „Public statement“, jehož obsahem je výzva ke svým členům a dalším jurisdikcím, aby přijali protiopatření vůči KLDK. Cílem opatření je ochrana finančního systému proti rizikům praní peněz a financování terorismu. Tyto dvě země jsou charakteristické skutečností, že představují pro světovou ekonomiku právě riziko praní peněz a financování terorismu.

FATF v prohlášení dále uvádí, na rozdíl od předchozího veřejného prohlášení nevyzývá své členy a další státy k protiopatřením ve vztahu k Íránu, ale aby aplikovaly opatření zvýšené kontroly přiměřená rizikům pocházejícím z této jurisdikce.

FATF vítá, že Írán schválil Akční plán k řešení strategických nedostatků v oblasti AML/CFT, včetně politického závazku na vysoké úrovni jej plnit a rozhodnutí požádat o technickou pomoc při jeho provádění. FATF tedy pozastavuje protiopatření vůči Íránu na období 12 měsíců.

FATF dále v červnu 2016 zveřejnil prohlášení „Improving Global AML/CFT Compliance: On-going Process“, které vyjmenovává jurisdikce, jejichž systém boje proti praní peněz a financování terorismu sice vykazuje strategické nedostatky, ale tyto země se zavázaly k akčnímu plánu, jež byl zpracován v součinnosti s FATF, kdy cílem plánu je odstranění těchto nedostatků a které tento plán plní alespoň v uspokojivé míře. Na seznamu jsou uvedeny tyto země: Afganistán, Bosna a Hercegovina, Guyana, Írák, Jemen, Laos, Sýrie, Uganda a Vanuatu. Oproti předcházejícímu veřejnému prohlášení, byly ze seznamu vyjmuty země Myanmar a Papua Nová Guinea.

²⁸ Veřejné prohlášení FATF z 24. června 2016 – rizikové jurisdikce 29.7.2016[online]. [2016-07-24]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/novinky-fau/2016/verejne-prohlaseni-fatf-z-24-cervna-2016-25712>>

2.7 Situace v oblasti daňových úniků v České republice

K roku 2013 přesunulo své sídlo firmy do některé ze zemí označované jako daňový ráj přibližně 12 tisíc českých společností. Nejvíce firem přesunulo své sídlo do Nizozemska (více než 4 tis. společností), dále pak na Kypr (více než 1 700 společností), do Lucemburska (okolo 1 100 společností), na Bahamské ostrovy (asi 35 společností). Rozpočet České republiky přichází v důsledku daňových úniků o desítky milionů korun za rok²⁹.

²⁹ KRUTÍLEK, O., REPISKÁ, M. Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje. 19. 9. 2013. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>>

Tab. č. 2 Vývoj počtu českých firem, jež mají vlastníka v daňovém ráji v letech 2006-2012

Název státu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bahamy	33	36	33	33	35	35	39
Belize	32	43	55	77	83	94	118
Bermudské ostrovy	5	6	6	6	5	5	7
Britské Panenské ostrovy	359	406	441	4;	422	438	455
Gibraltar	53	58	61	70	66	66	74
Hongkong	33	33	41	49	59	69	80
Jersey (Velká Británie)	58	58	57	58	59	59	57
Kajmanské ostrovy	21	23	33	33	32	38	37
Kypr	663	956	1150	1411	1550	1705	1904
Lichtenštejnsko	257	259	275	262	245	255	261
Lucembursko	720	864	935	1241	1254	1192	1173
Monako	39	35	40	48	64	54	51
Nizozemské Antily	20	22	14	13	14	15	16
Nizozemí	3042	3274	3474	4551	4519	4501	4443
Panama	72	78	108	162	170	190	199
Seychelská republika	130	167	225	262	330	414	512
Spojené arabské emiráty	97	97	133	162	184	214	225
Spojené státy americké	1888	2021	2135	2545	2635	2750	2903
Celkem	7522	8436	9216	11407	11726	12094	12554

Zdroj: databáze a výpočty ČEKIA. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59294200-zajem-o-danove-rajeste-vedo2635u-kypr-seychely-belize-a-bermudske-ostrovy>

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce českých firem využívá daňových rájů umístěných v Nizozemí (4443 firem), Spojených státech amerických (2903 firem), na Kypru (1904 firem) a v Lucembursku (1173 firem).

Přehled platných dohod České republiky o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA – Tax Information Exchange Agreement) a o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech ve znění Protokolu

K datu 15. 8. 2016 měla Česká republika uzavřenu dohodu o výměně informací v daňových záležitostech – TIEA – s celkem 10 zeměmi – jednalo se o země³⁰:

- Britské panenské ostrovy (platnost od 19. 12. 2012),
- Jersey (platnost od 14. 3. 2012)
- Bermudy (platnost od 14. 3. 2012)
- Ostrov Man (platnost od 18. 5. 2012)
- Guernsey (platnost od 9. 7. 2012)
- Republika San Marino (platnost od 6. 9. 2012)
- Kajmanské ostrovy (platnost od 20. 09. 2013)
- Andorrské knížectví (platnost od 5. 6. 2014)
- Bahamské společenství (platnost od 2. 4. 2015)
- Monacké knížectví (platnost od 2. 3. 2016)

Dne 6. června 2011 byla v Praze podepsána Smlouva mezi vládou České republiky a vládou **Hongkongu** o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu. Smlouva vstoupila v platnost dne 24. ledna 2012. Předmětem smlouvy jsou daně z příjmu, jež ukládá každá ze smluvních stran či jejich nižších správních útvarů nebo místních úřadů. V případě Hongkongu se smlouva vztahuje na daň ze zisků, daň z platů a daň z majetku. V případě České republiky se smlouva vztahuje na daň z příjmu fyzických a právnických osob³¹.

Předmětem Dohody mezi Českou republikou a **Britskými panenskými ostrovy** je zajištění spolupráce prostřednictvím výměny informací, u kterých lze předpokládat, že jsou významné pro provádění a prosazování vnitrostátních právních předpisů

³⁰ Přehled platných dohod České republiky o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA) a o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech ve znění Protokolu [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/prehled-dohod-tiea>>

³¹ Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Hongkongu – zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=48/2012&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>

smluvních stran týkajících se daní. Předmětem dohody jsou na straně České republiky daně z příjmu fyzických a právnických osob, daň z nemovitosti a daň z přidané hodnoty; v případě Britských Panenských ostrovů jsou předmětem Dohody daň z příjmů, daň ze mzdy a daň z majetku.³²

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou **Jersey** o výměně informací v daňových záležitostech byla uzavřena v Londýně dne 12. července 2011 a je upravena ve Sbírce mezinárodních smluv č. 51/2012. Předmětem dohody je zajištění spolupráce prostřednictvím výměny informací, u kterých lze předpokládat, že jsou významné pro provádění a prosazování vnitrostátních právních předpisů smluvních stran týkajících se daní. Jedná se o informace, které jsou důležité pro stanovení, vyměření a výběr těchto daní, pro vyšetřování nebo stíhání daňových trestných činů a vymáhání daňových pohledávek³³.

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou **Bermud** o výměně informací v daňových záležitostech byla uzavřena dne 15. srpna 2011 na Bermudách, je upravena Sbírkou mezinárodních smluv č. 48/2012. Na základě dohody bude zajištěna spolupráce spočívající ve výměně informací významných pro provádění vnitrostátních právních předpisů smluvních stran v oblasti daní. Předmětem dohody jsou v případě ČR daně z příjmu fyzických a právnických osob, daň z nemovitosti, daň z přidané hodnoty a spotřební daň; v případě Bermud přímé daně všech druhů a popisu³⁴.

Dohoda mezi Českou republikou a **Ostrovem Man** o výměně informací v daňových záležitostech byla uzavřena dne 18. července 2011, v platnost dohoda vstoupila dne 18. května 2012. Předmětem dohody je zajištění výměny informací významných pro prosazování vnitrostátních předpisů v daňové oblasti. V případě ČR se jedná o daně z příjmu fyzických a právnických osob, daň z nemovitosti a daň z přidané

³² Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Britských panenských ostrovů o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2013-01-14]. ISSN 1801-0393. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=6/2013&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>

³³ Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Jersey o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=51/2012&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>

³⁴ Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Bermud o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=48/2012&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>

hodnoty; v případě Ostrova Man se jedná o daně z příjmu a ze zisku a daň z přidané hodnoty.³⁵

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou **Guernsey** o výměně informací v daňových záležitostech byla uzavřena 15. září 2011 v Londýně, je upravena Sbírkou mezinárodních smluv č. 2/2013. Předmětem dohody je zajištění spolupráce prostřednictvím výměny informací významných pro provádění a prosazování vnitrostátních právních předpisů týkajících se daní. Předmětem dohody jsou v případě České republiky daně z příjmu fyzických a právnických osob, daň z nemovitosti a přidané hodnoty; v případě Guernsey jsou předmětem daň z příjmu a daň z převodu nemovitostí.³⁶

Dne 25. listopadu 2011 byla v Praze podepsaná Dohoda mezi Českou republikou a **Republikou San Marino** o výměně informací v daňových záležitostech. Dohoda vstoupila v platnost dne 6. září 2012.³⁷

Dne 13. listopadu byla ve Sbírce mezinárodních smluv č. 90/2013 vyhlášena Dohoda mezi vládou České republiky a vládou **Kajmanských ostrovů** o výměně informací v daňových záležitostech, která byla podepsána dne 26. října 2012 v Jihoafrické republice. Předmětem dohody je výměna informací vztahující se k veškerým platným daním zavedeným právními řády smluvních stran³⁸

Dne 5. června 2014 vstoupí v platnost Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech s **Andorrským knížectvím** na základě svého článku 15. Jednotlivá ustanovení Dohody se budou provádět za zdaňovací období od 1. ledna 2015. Dohoda byla podepsána dne 11. června 2013 v Madridu. Předmětem dohody je výměna

³⁵ oddělení 2503 Informace o vyhlášení dohod o výměně informací v daňových záležitostech ve Sbírce mezinárodních smluv a jejich vstup v platnost[online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2013/informace-o-vyhlase-ni-dohod-o-vymene-inf-10218>>

³⁶ oddělení 2503 Informace o vyhlášení dohod o výměně informací v daňových záležitostech ve Sbírce mezinárodních smluv a jejich vstup v platnost[online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2013/informace-o-vyhlase-ni-dohod-o-vymene-inf-10218>>

³⁷ oddělení 2503 Informace o vyhlášení dohod o výměně informací v daňových záležitostech ve Sbírce mezinárodních smluv a jejich vstup v platnost[online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2013/informace-o-vyhlase-ni-dohod-o-vymene-inf-10218>>

³⁸ Vstup v platnost dohody o výměně informací s Kajmanskými ostrovy [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2013/vstup-v-platnost-dohody-o-vymene-informa-15159>>

informací vztahující se k veškerým platným daním zavedeným právními řády smluvních stran.³⁹

Sbírka mezinárodních smluv č. 34/2015 Dohoda mezi Českou republikou a **Bahamským společenstvím** o výměně informací v daňových záležitostech, která byla podepsána dne 6. března 2014 v Nassau. Tato dohoda vstoupila v platnost 2. dubna 2015.⁴⁰

Dne 18. dubna 2016 byla ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 17/2016 vyhlášena Dohoda mezi Českou republikou a **Monackým knížectvím** o výměně informací v daňových záležitostech, která byla podepsána dne 31. července 2014 v Monaku. Z Dohody je vyčleněna DPH, neboť Monako je v celní unii s Francií a v oblasti DPH se řídí předpisy EU, a to i při výměně informací. Tato dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 13 dne 2. března 2016 a její ustanovení se budou provádět v trestních věcech od 2. března 2016 a v ostatních záležitostech od 1. ledna 2017⁴¹

Projekt BEPS“ (Base Erosion and Profit Shifting), Eroze daňových základů a přesouvání zisků Akce OECD, která se zaměřuje na daňové praktiky, jejichž účelem je minimalizace daňové povinnosti prostřednictvím narušování daňových základů a přesouvání zisku do jiných zemí. Konečná podoba BEPS byla publikována v září 2015, kdy bylo publikováno 15 závěrečných zpráv, které obsahují doporučení v oblasti legislativy, smluv o zamezení dvojímu zdanění, postupů daňové správy a ekonomických analýz. Česká republika jakožto členská země OECD projekt BEPS podporuje a na zasedání CFA v září 2015 ho spolu s ostatními státy schválila. Doporučení OECD nejsou z principu závazná, nicméně u opatření typu „minimálního standardu“ se očekává, že je státy budou implementovat. U ostatních opatření je implementace volitelná, nebo jsou opatření navržena jako variantní. Evropská komise v lednu 2016 na projekt BEPS zareagovala balíčkem proti vyhýbání se daňovým

³⁹ Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech s Andorrským knížectvím [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2014/dohoda-o-vymene-informaci-v-danovych-zal-18025>>

⁴⁰ Finanční zpravodaj číslo 5/2015 [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/financni-zpravodaj/2015/financni-zpravodaj-cislo-52015-23354>>

⁴¹ Dohoda mezi Českou republikou a Monackým knížectvím o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2016/dohoda-mezi-ceskou-republikou-a-monackym-24822>>

povinnostem. Balíček obsahuje dva legislativní návrhy, které buď přímo implementují, anebo rozšiřují některé z patnácti Akcí projektu BEPS⁴².

Štrasburská konvence, úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech

Úmluva, vyvinuta společně OECD a Radou Evropy v roce 1988 a protokolem ve znění pozdějších předpisů v roce 2010. Úmluva ve znění Protokolu představuje komplexní multilaterální nástroj, který umožňuje v oblasti daní, všechny formy mezinárodní správní spolupráce. V současnosti se Úmluvy účastní 98 států včetně ČR.⁴³

⁴² Odbor 15 Mezinárodní iniciativy proti vyhýbání se daňovým povinnostem v oblasti přímých daní [online]. [cit. 2016-06-13]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/aktuality/2016/mezinarodni-iniciativy-proti-vyhybani-se-24656>>

⁴³ Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/conventiononmutualadministrativeassistanceintaxmatters.htm>>

3 ANALÝZA OBSAHU A TOKU BANKOVNÍCH INFORMACÍ

Mezinárodní výměna informací v daňových záležitostech představuje jeden z nejdůležitějších nástrojů pro boj proti daňovým únikům. Daňová správa České republiky využívá v plné míře všechny základní formy mezinárodní výměny informací, a to: automatickou výměnu informací, poskytování informací z vlastního podnětu a výměnu na dožádání. Za účelem úzké spolupráce mezi daňovými správami jednotlivých států se uzavírají mezi státy mimo jiné tzv. Memoranda o porozumění.

3.1 Memoranda porozumění

Tato memoranda byla uzavřena za účelem upřesnění praktického provádění mezinárodní spolupráce, a to jednak v oblasti automatické výměny daňových informací, které jsou zasílány v rámci velkého objemu dat s cílem jejich ověření a kdy se jedná o určení typů informací, které budou předmětem automatické výměny dat; dále pak za účelem upřesnění přítomnosti daňových úředníků jednoho státu na území druhého státu, provádění simultánních daňových kontrol či spolupráci daňových úředníků příhraničních finančních orgánů.

V současné době má česká daňová správa Memoranda uzavřena, či je vyjednává, s Austrálií, Belgií, Dánskem, Estonskem, Maďarskem, Nizozemím, Japonskem, Litvou, Lotyšskem, Kanadou, Německem, Španělskem, Portugalskem, Polskem, Slovenskem Švédskem a USA⁴⁴. Přehled dosud uzavřených memorand je uveden v tabulce níže.

⁴⁴ HRŮZOVÁ, K. Mezinárodní výměna informací v daňových záležitostech. [online]. [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: <http://www.fucik.cz/cs/odborne-clanky/mezinarodni-vymena-informaci-v-danovych-zalezitostech>

Tab. č. 3 Přehled uzavřených memorand

Název memoranda	Datum uzavření
Memorandum o vzájemné spolupráci v oblasti automatické výměny informací mezi Českou republikou a Kanadou	29. 4. 2008
Memorandum o spolupráci v oblasti automatické výměny daňových informací mezi Českou republikou a Litevskou republikou	29. 4. 2008
Memorandum o vzájemné spolupráci mezi Českou republikou a Lotyšskou republikou	29. 4. 2008
Memorandum o vzájemné spolupráci mezi Českou republikou a Německem	29. 4. 2008
Dodatek k memorandu o vzájemné spolupráci mezi Českou republikou a Německem	29. 4. 2008
Memorandum o vzájemné spolupráci mezi Českou republikou a Nizozemím	29. 4. 2008
Memorandum o vzájemné spolupráci v oblasti simultánních daňových kontrol mezi Českou republikou a Kanadou	29. 4. 2008
Memorandum o vzájemném porozumění mezi Českou republikou a Belgií	19. 5. 2008
Memorandum o porozumění mezi Daňovou správou České republiky a Dánským královstvím v oblasti automatické výměny informací pro daňové účely	13. 8. 2008
Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem financí České republiky a ministerstvem financí Estonské republiky za účelem provádění simultánních daňových kontrol	13. 8. 2008
Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Estonské republiky v oblasti výměny informací pro daňové účely	13. 8. 2008
Memorandum o vzájemné spolupráci v oblasti přímých daní uzavřené mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Maďarské republiky	4. 12. 2008
Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem financí České republiky a Daňovým ředitelstvím Slovenské republiky o vzájemné administrativní pomoci v oblasti daní	21. 12. 2009
Memorandum o porozumění mezi Českou republikou a Španělským královstvím v oblasti výměny informací pro daňové účely	11. 04. 2011
Memorandum o spolupráci v oblasti automatické výměny daňových informací mezi Českou republikou a Austrálií	29. 4. 2011
Memorandum o porozumění mezi příslušnými orgány České republiky a Portugalské republiky o vzájemné administrativní pomoci	8. 12. 2014

Zdroj: Přehled uzavřených memorand 29. dubna 2008 [online]. [2014-5-30]. Dostupné z: <<http://www.financnisprava.cz/cs/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-zdanovani-prime-dane/mezinarodni-vymena-informaci/prehled-uzavrenych-memorand-814>>

Zvláštní automatická výměna informací o daňových poplatnících majících úrokové příjmy ze zahraničí, probíhá již na základě evropské Směrnice 2014/107/EU.

3.2 Úloha zákona FATCA v oblasti automatické výměny informací

Za účelem zamezení daňových úniků amerických občanů byl v roce 2010 v USA schválen zákon s názvem FACTA (Foreign Account Tax Compliance Act) - Dohoda o zlepšení dodržování daňových předpisů v mezinárodním měřítku a s ohledem na americká ustanovení týkající se informací a jejich oznamování mezi ČR a USA.

Cílem zákona je zabránit občanům USA vyhýbat se zdanění příjmů tak, že je převedou do zahraničních finančních institucí nebo tím, že je investují do zahraničních aktiv. Tento zákon začal platit od 1. července 2014. Zákon zasahuje do jurisdikcí jiných států tím, že nutí finanční instituce působící v zahraničí uzavírat s americkou daňovou správou (IRS) dohody o reportování o amerických občanech. Na popud tohoto zákona začaly státy jednotlivých zemí jednat s vládou USA ve věci znění mezinárodních dohod.

V mezidobí se pět států Evropské unie – Francie, Německo, Itálie, Španělsko a Velká Británie – dohodlo s USA na pilotním projektu, ve kterém došlo ke vzniku tzv. **IGA** (Intergovernmental Agreement), na základě této mezivládní dohody dochází ke sběru informací finančními institucemi o příjmech občanů USA, tyto informace jsou reportovány lokálním úřadům, které je na automatické bázi vyměňují s informacemi z americké daňové správy (IRS). IGA se stala modelem pro obecnou automatickou výměnu informací. K tomuto pilotnímu projektu se k lednu 2014 přihlásilo celkem 40 jurisdikcí⁴⁵.

V oblasti implementace dohody o FATCA se očekává vydání komentáře, technických podrobností OECD k CRS. V souvislosti s implementací FATCA je nutné,

⁴⁵ VACÍK, L., FIALKOVÁ, L. Bude automatická výměna informací o daňových poplatnících mezi daňovými správami běžnou záležitostí? [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/evropa-a-svet/bude-automaticka-vymena-informaci-o-danovych-poplatnicich-mezi-danovymi-spravami-beznou-zalezitosti-2910>

aby finanční instituce realizovaly procesní změny, které se mají týkat zejména zhodnocení současného stavu systémů a procesů a posouzení typu právní entity a zjištění jaké zákonné požadavky musí entita dle FATCA dodržovat⁴⁶.

Text návrhu Dohody FATCA byl na expertní úrovni dojednáán dne 4. února 2012. **Dohoda FATCA** definuje velké množství termínů, jako jsou např. oznamující finanční instituce, finanční účet, depozitní účet, oznamovaný americký účet, majitel účtu, americká osoba, specifikovaná americká osoba, platba ze zdroje ve Spojených státech podléhající srážkové dani ad. Článek 2 upravuje povinnosti získávat a vyměňovat informace o oznamovaných účtech. Získávanými a vyměňovanými informacemi tuzemskými finančními institucemi jsou: jméno, adresa a americké TIN americké osoby či entity, číslo účtu, název a identifikační číslo oznamující finanční instituce, zůstatek účtu či hodnota účtu, v případě chovatelského účtu celková hrubá výše úroku, dividend a jiných příjmů plynoucích z prostředků držených na účtu a celkové hrubé výnosy z prodeje nebo zpětného odkupu majetku vyplacené či připsané na účet ad. V případě USA informace o každém oznamovaném českém účtu jsou: jméno, adresa a české DIČ osoby, která je rezidentem v ČR, číslo účtu, název a identifikační číslo oznamující americké finanční instituce, hrubou výši úroku vyplaceného na depozitní účet, hrubou výši dividend ze zdroje v USA vyplacených nebo připsaných na účet, hrubou výši jiných příjmů ze zdroje v USA vyplacených nebo připsaných na účet. Článek 3 upravuje lhůty a rozsah výměny informací. Článek 4 řeší použití FATCA na české finanční instituce. Článek 5 upravuje spolupráci při dodržování a vynucování⁴⁷.

Ve spojitosti s dohodou FACTA mají zahraniční finanční instituce právní jistotu, že v případě, kdy budou jednat s tuzemskými finančními institucemi, nemají uplatňovat srážkovou 30% daň.

Na základě schváleného zákona FATCA Komise Evropské unie předložila dne 12. června 2014 **návrh na rozšíření automatické výměny informací mezi daňovými správami** či finančními úřady v Evropské unii. Rozšíření se týká skutečnosti, že předmětem výměny budou také dividendy, kapitálové zisky, veškeré jiné formy

⁴⁶ Co je FATCA a jaký bude mít dopad na vaši firmu [online]. [2013-10-07]. Dostupné z: <<http://www.pwc.com/cz/cs/bankovnictvi/fatca/index.jhtml>>

⁴⁷ FATCA. Česká dosud USA neodsouhlasená verze dohody [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-vymena-info-v-danove-oblasti/fatca-cr-usa/2014/informace-k-dohode-fatca-pro-financni-in-18086>>

finančních výnosů a zůstatky na účtech. Tímto by fakticky mělo být zrušeno bankovní tajemství

3.3 Standard pro automatickou výměnu informací OECD

OECD prosadila již v roce 2009 standard – čl. 26 modelové smlouvy OECD, na základě kterého dochází k výměně bankovních informací na dožádání, kdy tento standard je celosvětově respektován. Dodržování tohoto standardu na mezinárodní úrovni monitoruje jako mezinárodní platforma globální fórum pro transparentnost a výměnu informací v daňových záležitostech.

OECD vydala v únoru 2014 návrh nového jednotného **standardu pro automatickou výměnu informací**. Standard má mít celosvětovou platnost a jurisdikce mají na jeho základě shromažďovat informace o příjmech daňových poplatníků od finančních institucí a tyto informace si pak automaticky vyměňovat s ostatními relevantními orgány. Tento standard představuje další krok s cílem posílení transparentnosti daňových systémů a spolupráce daňových správ.

Státy G20 se zavázaly tento standard schválit do září roku 2014. Česká republika tento standard schválila prostřednictvím zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní. Tento zákon č. 330/2014 Sb byl schválen 10. 12. 2014 a následně zrušen zákonem č. 105/2016 Sb., který zavádí nový druh automatické výměny informací (viz kap. 3.6)

Standard pro automatickou výměnu informací se skládá ze dvou složek:

- CRS – Common Reporting Standard,
- CAA – Competent Authority Agreement⁴⁸

⁴⁸ VACÍK, L., FIALKOVÁ, L. *Bude automatická výměna informací o daňových poplatnících mezi daňovými správami běžnou záležitostí?* [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/evropa-a-svet/bude-automaticka-vymena-informaci-o-danovych-poplatnicich-mezi-danovymi-spravami-beznou-zalezitosti-2910>

Obsahem **CRS** je jednak definice typu informací, jež mají být předmětem výměny, tzn. všechny typy investičních příjmů, zejména úroky, dividendy, příjmy z vybraných pojišťovacích kontraktů a obdobné příjmy jako jsou investiční příjmy. Dále pak je předmětem CRS vymezení finančních institucí, jejichž úkolem je reportovat, dále pak vymezení subjektů, o kterých se mají informace vyměňovat a procedur due diligence pro finanční instituce, pomocí kterých mají být identifikovány účty, o nichž se má reportovat.

CAA představuje modelovou smlouvu pro automatickou výměnu informací, která má být uzavřena mezi jednotlivými jurisdikcemi. Obsahem smlouvy jsou podrobná pravidla pro příslušné úřady, na základě kterých má probíhat výměna informací. Právním základem pro uzavření dohody může být buď čl. 26 konkrétní smlouvy o zamezení dvojího zdanění, nebo mnohostranná Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech. Dohoda dále předpokládá zajištění organizačních a technických požadavků, tzn., že daňová správa vybraného státu musí mít jednak potřebné kompetence a jednak musí disponovat potřebnou kapacitou tak, aby mohla provádět automatickou výměnu.

Česká republika je od roku 2014 členem výše uvedené mnohostranné úmluvy, z čehož pro Českou republiku vyplývá povinnost uplatňovat úmluvu od 1. ledna 2015.

MCAA (Model Competent Authority agreement)

Model dohody kompetentních orgánů (Model competent authority agreement, dále jen MCAA) byl vytvořen OECD, jedná se o společný standard, určený pro oznamování a definující postupy náležité péče za účelem získání informací o finančním účtu (tzv. „common standard on reporting and due diligence for financial account informatik“, dále jen CRS). Tento standard byl inspirován principy a postupy vzorové dohody pro implementaci FATCA⁴⁹.

⁴⁹ Důvodová zpráva Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní. *Materiál do vnějšího připomínkového řízení* [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-vymena-info-v-danove-oblasti/fatca-cr-usa/2014/navrh-zakona-o-vymene-informaci-o-uctech-18093>>

3.4 Bankovní tajemství

Pro klienta banky je velmi důležité respektování bankovního tajemství a ochrana bankovních informací. Banky jsou povinny řídit se při dodržování bankovního tajemství Zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách. Bankovní tajemství se vztahuje na všechny bankovní obchody, bankovní peněžní služby, zůstatky na účtech a depozit⁵⁰. Bankovní tajemství se však nevztahuje na výjimky vyplývající z písemné žádosti soudů pro potřeby občanského soudního řízení, orgánů činných v trestním řízení, správců daně, Ministerstva financí, orgánů sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny ve věci řízení o nedoplatecích pojistného, soudního exekutora, úřadu práce v souvislosti s vrácením nebo vymáháním poskytnutých prostředků ad. institucí stanovených v zákoně.

Dle hlavního ekonoma Conseq Investment Management, Petra Zahradníka, se bankovní tajemství přesouvá od v minulosti anonymních klientů k možnosti, aby bankovní informace byly přístupné v případě trestných činů na dožádání orgánů činných v trestním řízení⁵¹.

V současné době již v ČR neexistuje situace, kdy je klient banky úplně neznámý, neboť všechny tzv. anonymní účty musely být změněny a vlastník musel být identifikován. Kromě anonymních účtů v ČR se tato změna týkala také číselných účtů založených v některých zemích v oblasti Karibiku, svěřeneckých účtů ve Švýcarsku a vkladních knížek na doručitele v Rakousku.

Aby mohly určité skupiny fyzických osob a firem i nadále v určité míře využívat bankovního tajemství, je nezbytné legitimní využívání offshore struktur. V těchto destinacích může k prolomení bankovního tajemství dojít pouze na základě trestného činu, jenž byl plně zdokumentován a podložen, přičemž musí být splněna podmínka, že tento čin musí být trestný také v jurisdikci, ve které bude posuzován místním soudem, který vynese své rozhodnutí. V případě, že instituce, jež mají sídlo v daňových rájích,

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/banky/cast12.aspx#par38>>

⁵¹ Dozvuky zásahu ÚOOZ *aneb jak funguje bankovní tajemství v Česku?* [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/231356-dozvuky-zasahu-uooz-aneb-jak-funguje-bankovni-tajemstvi-v-cesku/>>

využívají tyto daňové ráje za účelem daňového plánování, soudy v daných jurisdikcích ve většině případů rozhodují, že žádné údaje nebudou poskytnuty⁵².

Sledované transakce bankami a Due diligence procedury

Banky podléhají velmi přísné regulaci a musí dodržovat řadu zákonů, mezi jinými také zákon proti praní špinavých peněz, kdy jejich povinností je oznamovat veškeré podezřelé transakce. Za účelem odhalení klientů, jejichž cílem by bylo zneužití bankovních služeb ke kriminálním aktivitám, požadují banky od potenciálních klientů při zakládání účtu velké množství informací.

V typické due diligence banky obvykle prověřují: bankovní reference klienta, informace o objemu majetku klienta, informace o obchodních aktivitách klienta, zejména o obchodních partnerech, družích obchodu, zemí, v rámci kterých bude klient obchodovat, odhad objemu finančních prostředků, které budou přes strukturu proudit včetně identifikace jejich zdroje/ů, informace o politické angažovanosti klienta. Due diligence představuje stále probíhající proces monitorování aktivit klienta ze strany banky a porovnávání jeho aktivit s informacemi, jež banka od klienta obdržela. Klientova struktura bývá taktéž předmětem určité formy due diligence.

Oznamovacímu režimu bank podléhají hotovostní transakce od určité výše. Oznamovací povinnost však může banka zaujmout i v případě hotovostních transakcí menších částek v případě, že její pracovník pojme určité podezření. Jedná se zejména o hotovostní výběry částek, které na účet klienta přijdou z účtu offshore struktury v předchozích dnech, případně požadavek klienta na převod celé částky na jiný účet bez řádného vysvětlení.

Průlom bankovního tajemství

V roce 2013 Evropská unie odhadovala výši daňových úniků ve výši 1 bilion Eur ročně. Evropská Komise se snaží o průlom v oblasti bankovního tajemství již od roku 2005. V jednom z akčních plánů si EU vytýčila snížit tento deficit do roku 2020.⁵³

⁵² KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK. Mezinárodní daňové plánování. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-0563-X.

V roce 2012 Komise EU předložila akční plán, jehož cílem bylo posílení boje proti daňovým únikům a daňovým podvodům. Akční plán zahrnoval celkem 34 opatření. Současně uveřejnila členským státům 2 doporučení. Opatření mají za cíl, aby členské státy přijaly opatření, jež budou přísnější než běžné mezinárodní standardy OECD, aby určily daňové ráje a zapsaly je na tzv. černé listiny. Doporučení mají za cíl navrhnout způsoby, jejichž cílem je zamezit některým společnostem vyhýbání se placení daní ve spravedlivé výši prostřednictvím tzv. agresivního plánování. Členské státy byly vyzvány mimo jiné také k tomu, aby posílily úmluvy, jejichž cílem je zamezení dvojího zdanění a aby začaly intenzivněji spolupracovat na implementování kodexu chování při zdaňování společností. Od ledna 2013 je zaveden standardizovaný formulář ve všech jazycích, který slouží k výměně informací v oblasti zdanění⁵⁴.

Do budoucna chce Komise zavést kód daňových poplatníků a daňového identifikačního čísla EU. Dále chce Komise zavést platformu za účelem efektivní správy daňových záležitostí.

Od jara 2013 probíhají intenzivní debaty, jejichž cílem je zaujetí aktivnějšího přístupu k boji proti daňovým rájům a s nimi souvisejícím nadužíváním bankovního tajemství. Skutečnost, že se problematikou bankovního tajemství začaly organizace více zabývat, souvisí s několika kauzami, jejichž předmětem byly celosvětově známé firmy s renomé (Apple, Google a Starbucks). U společnosti Apple bylo potvrzeno, že se vyhýbá placení daní ve výši až miliard dolarů v USA. Dále Evropskou unii přinutilo k tvrdším krokům proti daňovým únikům také zveřejnění několika tisíc majitelů offshorových účtů otevřených v jurisdikcích Britských Panenských ostrovů, Kajmanských ostrovů a jinde v Karibiku.

Se sílícím tlakem a změnám na globální úrovni v oblasti daňových úniků začaly postupně reagovat první evropské státy. V průběhu měsíce dubna 2013 uzavřelo Německo s Velkou Británií, Francií, Itálií a Španělskem **dohodu**, jejímž obsahem bylo **prohloubení spolupráce v boji proti daňovým rájům**. K iniciativě evropských zemí

⁵³ Evropský parlament M. o boji proti daňovým podvodům, daňovým únikům a daňovým rájům (2013/2060(INI)) 3. 5. 2013 [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0162+0+DOC+XML+V0//CS#_part1_def5

⁵⁴ KRUTÍLEK, O., REPISKÁ, M. *Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje*. 19. 9. 2013. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

se následně, ještě v průběhu dubna 2013, přidaly Polsko, Belgie, Nizozemí a Rumunsko. Cílem je zajistit podmínky tak, aby nadnárodní společnosti nemohly zneužívat daňové systémy ke zvyšování svých zisků. Podle prezidenta Evropské unie Hermana Van Rompuye přichází Evropská unie v důsledku daňových úniků o téměř 26 bilionů korun za rok⁵⁵.

Švýcarsko se řadilo mezi země dosud proslulé svými diskrétními bankéři, čehož zneužívali osoby, jež chtěli ukrýt nezdaněné peníze. V rámci boje proti daňovým únikům však došlo k zesílení mezinárodního tlaku na Švýcarsko a tato země přistoupila ke **zrušení bankovního tajemství**. Následovalo uzavírání bilaterálních dohod mezi jednotlivými zeměmi EU a Švýcarskem. Dne 1. ledna 2013 uzavřelo Rakousko smlouvu se Švýcarskem, dle které budou do té doby nezdaněné finanční prostředky rakouských občanů na švýcarských bankovních kontech paušálně dodaněny daní ve výši od 15 do 38 procent. Lucembursko v květnu 2013 přistoupilo ke sdílení informací o bankovních účtech cizinců, kteří mají uzavřeny účty v lucemburských bankách. Toto byl první krok ke změně pohledu na bankovní tajemství. Posledními velkými zastánci bankovního tajemství v Evropské unii bylo Rakousko⁵⁶. V dubnu 2013 bylo Rakousko ochotno za určitých podmínek podpořit návrh na všeobecné sdílení dat o bankovních účtech cizinců. Sdílení bankovních informací však nemá platit pro rakouské občany, pro které má zůstat bankovní tajemství včetně anonymních účtů zachováno. Dle vydaného prohlášení rakouským kancléřem je Rakousko ochotno podpořit jednání EU o výměně bankovních informací se státy, jako jsou Spojené státy či Švýcarsko⁵⁷.

Mezi podmínky, které si rakouští představitelé kladli, patřilo zejména neporušení bankovního tajemství u osob, jež v Rakousku platí daně. Rakousko tímto brání anonymní vkladové účty na heslo. Mezi další podmínky, které podmiňují uzavření dohody, patří, že dohoda musí být v souladu se směrnicemi OECD a musí být v souladu s dosavadními bilaterálními dohodami Rakouska.

⁵⁵ ČTK. *Nejsme daňový ráj, brání se Rakušané. Evropané tlačí na zrušení bankovního tajemství* [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: < <http://zpravy.ihned.cz/c1-59687050-danovy-ran-transparentnost-bankovni-tajemstvi>>

⁵⁶ KRUTÍLEK, O., REPISKÁ, M. *Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje*. 19. 9. 2013. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>

⁵⁷ *Rakousko říká ANO prolomení bankovního tajemství. Ale ...* [online]. ČT24. ČTK [cit. 2013-04-26]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/224524-rakousko-rika-ano-prolomeni-bankovniho-tajemstvi-ale/>

Co se týče států mimo EU, Kajmanské ostrovy a další zámořské britské ostrovy prohlásily, že souhlasí se sdílením bankovních informací.

V květnu 2013 se vyjadřoval k problematice daňových rájů Evropský parlament. Vyjádřil potřebu řešit tuto problematiku prostřednictvím celoevropského přístupu. Dle Evropského parlamentu by Komise měla vypracovat celoevropskou strategii, jejímž obsahem by byl boj proti daňovému deficitu; do této strategie by byla zařazena jednoznačná definice daňových rájů. Dále se, dle vyjádření poslanců Evropského parlamentu musí členské státy soustředit na spolupráci s rozvojovými zeměmi, které dosud nejsou daňovými ráji a u kterých je předpoklad, že se jimi stanou.

Na summitu Evropské unie, jež se konal v květnu 2013 byla schválena **Dohoda o výměně bankovních informací**. Na tomto summitu se Rakousko ocitlo pod silným tlakem a slíbilo, že dohodu o výměně bankovních informací podepíše. Podmínkou Rakouska je, aby se začaly řešit anonymní účty v daňových rájích, jež leží mimo Evropu. Rakousko je specifické skutečností, že podíl vkladů na účtech cizinců v rakouských bankách přesahuje pětinu z celkové výše vkladů v rakouských bankách. Dohoda o výměně bankovních informací má představovat první krok k získávání informací o účtech, kterými disponují občané Evropské unie také ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku. Také Velká Británie zaujala aktivnější postoj k řešení problematiky daňových úniků. Dle britského ministra financí Velká Británie vyvíjí tlak na posílení daňové transparentnosti Britských Panenských ostrovů a Kajmanských ostrovů (britských území, jež fungují jako daňové ráje). Britský premiér David Cameron v květnu 2013 napsal otevřený dopis představitelům Kajmanských ostrovů, Panenských ostrovů a dalších britských zámořských území, ve kterém představitelé těchto území spadajících pod Velkou Británii vyzval o součinnost za účelem zamezení daňových úniků, spočívající ve zveřejnění informací o zahraničních majitelích účtů⁵⁸.

Evropská Komise představila v červnu 2013 **Návrh Směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní**. Hlavním tématem je rozšíření automatické výměny informací mezi daňovými správami (finančními úřady) v EU. Směrnice navrhuje následující typy informací, jež budou předmětem výměny:

⁵⁸ NOVÁK, M. *Rakousko kapitulovalo. Ruší cizincům bankovní tajemství* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: < <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/rakousko-kapitulovalo-rusi-cizincum-bankovni-tajemstvi/r~i:article:780414/>>

- dividendy,
- kapitálové zisky,
- všechny jiné formy finančních výnosů,
- zůstatky na účtech.

Nová směrnice Rady 2014/107, jež byla schválena Evropskou radou, je založena na **automatické výměně informací mezi daňovými úřady**. Tato skutečnost představuje **konec bankovního tajemství v Evropě**⁵⁹. Na základě této přísnější směrnice mají členské státy nástroje pro lepší identifikaci a stíhání podvodníků v oblasti daní. Platnost této směrnice by měla být do konce roku 2017, kdy se předpokládá, že tato směrnice bude nahrazena rozsáhlejší směrnicí pro transparentnost OECD.

Tento krok Komise vítá USA, kde platí od roku 2010 **zákon o zdanění zahraničních účtů amerických občanů** (Foreign Account Tax compliance Act). USA se dohodly s pěti evropskými zeměmi (Francie, Itálie, Německo, Španělsko, Velká Británie) na skutečnosti, že tyto státy budou USA poskytovat informace o účtech amerických občanů. Nová směrnice by měla spolupráci dále posílit. Dle odhadů Evropského parlamentu, v případě, že by nedošlo k prolomení bankovního tajemství a nebyla by zavedena automatická výměna informací o daních z příjmů a DPH mezi jednotlivými státy, budou daňové úniky dosahovat cca 200 miliard eur každý rok⁶⁰.

Na podpoře automatické výměny informací podle vzoru OECD od roku 2017 se shodlo 44 států světa. Předpis OECD v porovnání se směrnicí EU je přísnější v tom ohledu, že předpokládá výměnu informací navíc i o dividendových výnosech. Tuto dohodu podepsalo také Švýcarsko, Bermudské ostrovy, Kajmanské ostrovy, Lucembursko a Lichtenštejnsko. Nepodepsali naopak Rakousko a Singapur.

Na summitu Evropské unie, konaném v dubnu 2014 došlo k dohodě prezidentů a premiérů členských zemí na úpravách zákona o úrocích a daních.

⁵⁹ SILLMEN, D. *Bankovní tajemství je na vyměření* [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: <<http://www.mesec.cz/clanky/bankovni-tajemstvi-je-na-vymreni/>>

⁶⁰ SILLMEN, D. *Bankovní tajemství je na vyměření* [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: <<http://www.mesec.cz/clanky/bankovni-tajemstvi-je-na-vymreni/>>

3.5 Zákon o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní

Zákon o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní (tzv. lex FATCA) byl schválen 10. 12. 2014. Tento zákon č. 330/2014 Sb byl později zrušen novelou č 105/2016. O výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní (tzv. Lex FATCA) a celá problematika výměny informací s USA byla subsumována do zákona č. 164/2013 Sb

Na základě lex FATCA jsou české finanční instituce povinny zejména předávat orgánům Finanční správy ČR údaje nutné pro výměnu informací mezi ČR a USA, jež byla dojednána v rámci Dohody FATCA.

Účelem zákona je zejména poskytovat prostřednictvím automatické výměny se Spojenými státy americkými informace o účtech amerických občanů vedených u finančních institucí působících na území České republiky. Dalším cílem zákona je akcentování posledního vývoje v oblasti automatické výměny informací na mezinárodní úrovni v rámci OECD a EU, kdy cílem těchto organizací je vytvořit globální standard pro automatickou výměnu informací.

Cílem zákona je tedy jednak provádět Dohodu FATCA a současně předjímat výměnu informací s jinými smluvními státy, realizovanou na základě Úmluvy, proto návrh zákona respektuje odlišnosti, jež vyplývají z implementace jak Dohody FATCA, tak MCAA.

Prostřednictvím tohoto zákona dochází k implementaci Dohody FATCA do právního řádu České republiky. Dále se pak zákon týká Úmluvy, kdy podle článku 6 si smluvní strany mohou prostřednictvím postupů, na kterých se vzájemně dohodly, automaticky vyměňovat informace, jež mají význam pro správu a vymáhání vnitrostátních právních předpisů.

Adresáty zákona jsou finanční instituce, které jsou považovány za odbornou informovanou veřejnost. Finanční instituce budou povinny na základě tohoto zákona získat identifikační číslo, kdy toto bude využíváno vzhledem k uplatňování Dohody FATCA.

Finanční instituce mají na základě tohoto zákona povinnost prověřit vybrané účty nerezidentů. Prověřování bude zahrnovat také vyhledávání v evidencích, jimiž již

instituce disponují, přičemž tyto údaje mají instituce uchovávat za účelem mezinárodní výměny informací o účtech nerezidentů pro účely správy daní. Finanční instituce budou mít dále povinnost zjišťovat u vybraných klientů konkrétní údaje a tyto oznamovat správci daně – Specializovanému finančnímu úřadu.

Ze závazku České republiky, jímž je předání informací smluvnímu státu do konce září každého roku, vyplývá lhůta pro splnění oznamovací povinnosti pro finanční instituce, kdy tyto musí předat údaje správci daně do 30. června daného roku.

Jako podpůrný právní předpis pro mezinárodní výměnu informací slouží zákon o mezinárodní spolupráci. Generální finanční ředitelství představuje ústřední kontaktní orgán.

Kontrola plnění povinností, jež jsou uloženy zákonem, je prováděna na základě zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Schválením zákona se Česká republika zařadila mezi 44 zemí, které jako první přijmuli potřebnou legislativu k uplatňování globálního standardu.

Zákon resp. dohoda FATCA a CRS je v plné míře slučitelný s obecnými právními zásadami a právními předpisy Evropské unie a judikaturou soudních orgánů EU, dále pak s mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jakož i s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva.

Mezinárodní výměna informací představuje velmi důležitý nástroj v boji proti mezinárodním daňovým únikům, kdy Finanční správa České republiky tuto formu mezinárodní spolupráce využívá stále ve více případech. Výměna informací probíhá zejména na základě zákona č. 105/2016 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní.

3.6 Zákon č. 105/2016 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní

S daňovou kriminalitou velmi úzce souvisí spolupráce institucí při správě daní na mezinárodní úrovni, která se řídí zejména zákonem č. 105/2016 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní. Zákon byl vytvořen za účelem transponování směrnice Rady 2014/107/EU z roku 2014 o správní spolupráci v oblasti daní. Zákon upravuje postupy, podmínky a formy mezinárodní spolupráce, a to jak ke státům Evropské unie, tak ke

státům, se kterými má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu v oblasti daní. Jedná se o úpravu jak poskytování informací jiným státům, tak o úpravu přijímání těchto informací. Mezinárodní spolupráce se týká jednak výměny informací na žádost, dále pak automatické výměny informací a v neposlední řadě spontánní výměny informací. Finanční správa ČR využívá všechny tři formy výměny informací. Mezi další formy spolupráce se řadí spolupráce úředních osob správce daně, simultánní kontroly a doručování.⁶¹

Níže uvedená tabulka znázorňuje celkový počet čísel jednacích spojených s výměnou informací.

⁶¹ ČESKO, zákon č. 105/2016 Sb. [online]. [cit. 2016-07-22]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-105>>

Tab. č. 4 Celkový počet čísel jednacích spojených s výměnou informací

Rok	Počet č.j. GFŘ	Počet č.j. FÚ	
		Německo	Slovensko
2002	1040		
2003	980		
2004	1173		
2005	1216		
2006	1083		
2007	1192		
2008	1188		
2009	1166		
2010	120	145	
2011	972	181	
2012	1065	118	41

Zdroj: Finanční správa. Dostupné z: < http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/Celkovy_pocet_cisel_jednaci_spojenych_s_vymenou_informaci_2012.pdf>

Tento zákon upravuje spolupráci s úřady z dalších zemí Evropské unie a z dalších smluvních zemí, a dle § č. 2 se vztahuje na:

- daně z příjmů fyzických a právnických osob,
- daň z nemovitostí a daň z převodu nemovitosti,
- daň dědickou a daň darovací,
- silniční daň,
- místní poplatek,
- peněžité plnění obdobného charakteru jako peněžité plnění podle výše uvedených daní a poplatků, jež bylo uloženo jiným členským státem či jeho územním nebo správním celkem, nebo peněžité plnění stanovené mezinárodní smlouvou s výjimkou povinných příspěvků na sociální pojištění.

V souladu se směrnicí se mezinárodní spolupráce nevztahuje na daň z přidané hodnoty, clo a spotřební daně, dále není předmětem pojistné na sociální zabezpečení ani na veřejné zdravotní pojištění.

Výše uvedené platí za podmínky, že tento zákon není určen pro případy vzájemné pomoci mezi státy v trestních záležitostech, pro případy mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek a v neposlední řadě se nevztahuje na případy zdaňování příjmu, jež mají charakter úroku, v případě, že je postup upraven jiným právním předpisem.

Pro oblast automatické výměny informací byl vydán návrh vyhlášky, která upravuje druhy příjmů a majetku, jichž se má automatická výměna informací týkat. Ve smyslu zákona o automatické výměně informací se za příjem považuje⁶²:

- příjem ze závislé činnosti, který zahrnuje také i příjmy z funkčních požitků a odměny členů statutárních orgánů právnické osoby či orgánu právnické osoby, zmíněné v čl. 8 bodě 1 písm. b) směrnice,
- příjem z nájmu nebo pachtu nemovité věci,
- příjem z pozbytí nemovité věci,
- příjem ze životního pojištění,
- příjem z důchodového pojištění či z dalšího důchodu či penze vznikající na základě zákona či na základě smlouvy.

Shrnutí

Státy Evropské unie, Švýcarska, Lichtenštejnska a USA si velice dobře uvědomují nutnost využívání automatické výměny informací, jež jsou důležité pro daňové správy jednotlivých zemí za účelem efektivního a spravedlivého vyměřování a výběru daní; taktéž si uvědomují nutnost neustálé revize a novelizace zákonů, směrnic a opatření za účelem boje proti entitám snažícím se provádět daňové úniky, k čemuž jim napomáhá současná nekoordinovanost států EU a USA v oblasti automatické výměny informací v daňové oblasti.

Evropská unie tvrdě pracovala na tom, aby bylo zrušeno bankovní tajemství. Největšími odpůrci zrušení bankovního tajemství byly státy Švýcarsko a Rakousko. Po provalení informací o tom, kolik tisíc entit a fyzických osob má otevřené offshorové účty v daňových rájích a jaké tyto představují daňové úniky, musely i tyto státy musely uznat závažnost problematiky daňové kriminality a přehodnotily svůj přístup k bankovnímu tajemství.

⁶² JANUŠ, J. *Finanční úřady se dozvídají i o daních v cizině. Připravuje se k tomu nová vyhláška* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <<http://probyznysinfo.ihned.cz/c1-61636260-financni-urady-se-dozvidaji-i-o-danich-v-cizine-pripravuje-se-k-tomu-nova-vyhlaska>>

Taktéž vybrané státy, jež jsou považovány za daňové ráje, uzavřely s jednotlivými státy EU dohody o výměně informací v daňových záležitostech. Vybrané státy spadající do daňových rájů např. Kajmanské ostrovy a další zámořské britské ostrovy prohlásily, že souhlasí se sdílením bankovních informací.

Lze tedy konstatovat, že bankovní tajemství jako takové, zažilo velký přerod a již do budoucna nebude pro jednotlivé fyzické osoby či entity tak jednoduché vyhýbat se placení daní s využitím skrytí identity.

4 POTENCIONÁLNÍ DOPADY NOVÝCH OPATŘENÍ

V současné době se v rámci Evropské unie automatická výměna informací řídí směrnicí Rady o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb č. 2014/48/EU a směrnicí Rady o správní spolupráci v oblasti daní č. 2014/107/EU.

Směrnice Rady 2014/107/EU, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní, reaguje na nutnost a nezbytnost vzájemné pomoci členských států v oblasti daní, neboť v důsledku rostoucí globalizace není v moci samostatných států spravedlivě a efektivně vyměřit daňovou povinnost.

V současné době již dochází k automatické výměně informací mezi zeměmi Evropské unie či v rámci Evropy na základě článku 26 vzorové smlouvy OECD o zamezení dvojímu zdanění příjmů a majetku.

Automatická výměna informací mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými probíhá v současnosti na základě Dohody o zlepšení dodržování daňových předpisů v mezinárodním měřítku a s ohledem na právní předpisy Spojených států amerických o informacích a jejich oznamování obecně známe jako Foreign Account Tax Compliance Act (FACTA)

4.1 Vyhodnocení možných dopadů přijetí a nepřijetí Standardu pro automatickou výměnu informací OECD

Automatická výměna informací mezi státy Evropské unie, Švýcarska a Lichtenštejnska má probíhat na základě Standardu pro automatickou výměnu informací, jehož návrh vydala OECD v únoru 2014. Standard má mít celosvětovou platnost a jurisdikce mají na jeho základě shromažďovat informace o příjmech daňových poplatníků od finančních institucí a tyto informace si pak automaticky vyměňovat s ostatními relevantními orgány. Tento standard představuje další krok s cílem posílení transparentnosti daňových systémů a spolupráce daňových správ.

Státy G20 podepsali tento standard schválit a aktivně podporují další země, aby se připojili. Česká republika aktivně bojuje proti daňovým únikům, a tento standard schválila, prostřednictvím Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní. Tento zákon implementuje v České republice Dohodu FATCA a MCAA. Tento zákon je koncipován zejména jako právní předpis, jež má provádět mezinárodní smlouvu. Aktuálně problematika o výměně informací s jinými státy je obsahem zákona č. 164/2013 Sb. o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů.

Základním cílem Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní je zajištění plnění daňových povinností na mezinárodní úrovni, dále pak zajištění plnění závazků, jež plynou z uzavřených mezinárodních smluv, kdy v souvislosti s globálním propojováním ekonomik dochází k daňovým podvodům na přeshraniční úrovni. Vzhledem ke skutečnosti, že daňové ztráty dosahují miliard dolarů, dochází k akceleraci boje proti daňovým únikům.

Automatická výměna informací jako nový, celosvětový standard vytvořený organizací OECD povznesla daňovou transparentnost mezinárodně na novou úroveň. Téměř 100 jurisdikcí se zavázalo, že tento nový standard výměny informací bude uplatňovat nejpozději od roku 2018. V rámci EU budou členské státy uplatňovat standard pro automatickou výměnu informací o finančních účtech v daňové oblasti od roku 2017

4.2 Vyhodnocení možných dopadů přijetí a nepřijetí Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní

V současné době dochází k automatické výměně informací na základě dohody FATCA mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými. Na základě dohody FATCA došlo k rozšíření rozsahu informací poskytovaných prostřednictvím automatické výměny. USA zajišťuje automatickou výměnu informací prostřednictvím daňového zákona FATCA, který byl přijat v roce 2010. Tento zákon byl přijat s cílem, aby zabránil americkým občanům vyhybat se zdanění příjmů tím, že by je převedli do zahraničních institucí či aktiv. Pro dodržování tohoto zákona je nutné, aby finanční instituce definované v zákoně uzavřely smlouvu s IRS, dále pak bude nezbytné sladit

procesní postupy, IT a risk management. Právní úprava FATCA byla předložena Parlamentu České republiky k ratifikaci⁶³.

Česká republika zapracovala FATCA do zákona č. 330/2014 Sb. - Zákon o výměně informací o finančních účtech se Spojenými státy americkými pro účely správy daní.

V případě, že by právní úprava FATCA, prostřednictvím Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní, nebyla přijata, měla by tato skutečnost negativní dopady na Českou republiku a na tuzemské finanční instituce. Nerealizováním Dohody FATCA a nepřijetím opatření s cílem automatické výměny informací by ČR nedostála svým závazkům na mezinárodní úrovni. Navíc, v souvislosti s uplatňováním FATCA by finanční instituce působící v ČR musely platit 30% srážkovou daň, kterou by uvalily Spojené státy americké na veškeré platby pocházející ze zdrojů v USA, případně provedené finančními institucemi z jiných států, ale spolupracujících s americkou daňovou správou (IRS). Tímto by došlo ke ztížení podmínek pro podnikání pro finanční instituce ve Spojených státech amerických a v zemích, jejichž finanční instituce by aplikovaly 30% srážkovou daň.⁶⁴

Zhodnotíme-li navrhovanou právní úpravu s mezinárodními smlouvami, k jejichž dodržování se ČR zavázala, dospějeme ke zjištění, že návrh zákona je v souladu s těmito mezinárodními smlouvami.

Taktéž je nutno uvést, že v případě nepřijetí navrhovaného Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní by se finanční instituce působící na území ČR v rámci zpracovávání informací pro účely FATCA dostaly do rozporu s platnou právní úpravou, zejména v oblasti ochrany osobních údajů. Přijetím navrhovaného Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní dojde k prolomení ustanovení dílčích zákonů vztahujících se k mlčenlivosti, zásah do ochrany soukromí a osobních údajů bude však odůvodněn veřejným zájmem – bojem s daňovými úniky.

Provádění zákona bude mít také hospodářský a finanční dopad na instituce, jež budou povinny nastavit své systémy za účelem plnění prověřovací, zjišťovací a oznamovací povinnosti, včetně zajištění personálního zajištění. Předpokládá se, že

⁶³ závazné potvrzení platnosti zvláště důležitého dokumentu, typicky mezinárodní smlouvy

⁶⁴ Protokol z 19. schůze parlamentu ČR 22. 10. 2014 [online]. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/019schuz/s019032.htm>>

dojde ke změnám v informačních systémech většiny finančních institucí. Co se týče dopadů na veřejný rozpočet, orgány finanční správy budou muset zajistit shromažďování a zasílání informací do jiných smluvních států, za tímto účelem bude nezbytné zajistit infrastrukturu a implementovat systémy k využití dat zasílaných z jiných smluvních států. Generální finanční ředitelství odhaduje výši nákladů přibližně na 25 mil. Kč, kdy tyto náklady budou představovat zejména investice do informačních technologií⁶⁵.

Nelze opomenout dopad zákona na ochranu soukromí a osobních údajů, kde lze konstatovat, že v důsledku skutečnosti, že finanční instituce budou zpracovávat údaje o všech nerezidentech, dojde k prolomení sektorových zákonů upravujících mlčenlivost. Zásah do ochrany soukromí a osobních údajů je odůvodněn veřejným zájmem, kterým je boj s daňovými úniky.

Česká republika přistupuje aktivně ke všem směrnicím vydaným Komisí, doporučením OECD, stejně jako Dohodě FATCA.

4.3 Spolupráce bank na výměně informací v ČR⁶⁶

Banky jsou vázány bankovním tajemstvím, kdy musí dodržovat legislativu a informace o klientech a interních postupech drží v tajnosti.

Bankovní subjekty, zejména ty větší (KB, ČSOB, ČS a další), mají na odhalení nelegální činnosti přímo vyčleněno oddělení, které se člení na útvary zaměřující se:

- Praní špinavých peněz
- Prevence úvěrových podvodů
- Prevence karetních podvodů
- Prevence podvodů spojených s internetovým bankovníctvím

Tyto útvary mezi bankami mohou sdílet klientská data dle zákona na ochranu osobních údajů, výlučně za účelem řízení rizik a to konkrétně podložených. Samostatný důvod ke sdílení čistě z důvodu daňové kriminality dán zákonem není.

⁶⁵ Důvodová zpráva Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní. *Materiál do vnějšího připomínkového řízení* [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-vymena-info-v-danove-oblasti/fatca-cr-usa/2014/navrh-zakona-o-vymene-informaci-o-uctech-18093>>

⁶⁶ Automatická výměna informací v daňové oblasti [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: <<https://www.csob.cz/portal/o-csob/dulezite-dokumenty/automaticka-vymena-danovych-informaci>>

Na základě výše uvedeného vznikly pod hlavičkou ČBA (české bankovní asociace) výbory, které zajišťují jen sdílení v konkrétních nezbytných a zákonem přípustných případech.

Banky využívají softwarová řešení, která jsou schopny ve velkém objemu transakcí identifikovat transakce s rizikovou charakteristikou dle předem definovaných pravidel.

Po odhalení nelegální činnosti má banka povinnost nahlásit takovou skutečnost polici ČR, případně FAÚ (finanční analytický útvar). Nasnadě mohou být interní kroky či kroky vůči konkrétnímu klientovi, kterými banka limituje své kreditní nebo regulatorní riziko

5. VÝSLEDKY A ZHODNOCENÍ

V důsledku globálního propojení ekonomik řeší vlády států Evropská unie i celého světa stále narůstající problematiku rostoucích objemů právnických i fyzických osob, jež využívají agresivního daňového plánování a přesouvají svá sídla do daňových rájů. Dle odhadů Bruselu přichází Unie ročně na únicích o miliardu dolarů.

Tato práce se zaměřovala na eliminaci daňových úniků za pomoci výměny bankovních informací. Daňové úniky nejsou v současné spojení pouze v souvislosti se zeměmi považovanými za daňové ráje, ale právě také v oblasti členských států Evropské unie. Členské státy tak mezi sebou sdílí informace o účtech, jejichž majitelé jsou občané jiných států EU, a tímto se snaží zamezit daňovým únikům.

Evropská unie i Spojené státy americké se problematikou daňových úniků aktivně zabývají již řadu let. Spojené státy bojují proti daňovým únikům zejména prostřednictvím automatické výměny informací zakotvené v Dohodě FATCA. Evropská unie přijala nástroje s cílem provádět automatickou výměnu informací v rámci EU, a to prostřednictvím návrhu na rozšíření působnosti směrnice o zdanění příjmů z úspor. V České republice banky již dodržují dohodu FATCA, nicméně v praxi se prozatím jedná o jeden podpis klienta navíc bez dalšího zkoumání. Dalšími nástroji je Směrnice o správní spolupráci, která zajišťuje, že si členské státy automaticky vyměňují dostupné informace o pěti kategoriích příjmů a majetku.

Také OECD podniká důležité kroky k tomu, aby zabránila daňovým únikům. V únoru 2014 vydala Standard pro automatickou výměnu informací, jež má ambice mít celosvětovou platnost a je důležité, aby byl přijat ve všech zemích současně tak, aby nedocházelo k odlivům kapitálu a turbulencím.

Řešení v oblasti automatické výměny informací, které přinese opatření Evropské unie, má přinést rovné podmínky mezi členskými státy, a to v oblasti jednotných požadavků v oblasti vyměňovaných informací, včetně jednotných požadavků na dodržování předpisů v souvislosti s automatickou výměnou informací a možnost využívání IT systémů, které by byly vyvinuty v rámci EU⁶⁷.

⁶⁷ Zákon č. 164/2013 o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů [cit. 2016-07-14] Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/zakon-o-mezinarodni-spolupraci>>

Česká republika na problematiku daňových úniků na mezinárodní úrovni reaguje prostřednictvím návrhu Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní. Tento zákon implementuje jak Dohodu FATCA, tak také předjímá budoucí vývoj v oblasti automatické výměny informací na mezinárodní úrovni v rámci OECD a EU, kdy cílem těchto organizací je vytvořit globální standard pro automatickou výměnu informací.

ZÁVĚR

V rámci této bakalářské práce byly shromážděny a vyhodnoceny informace, co znamenají a co hlavně přinášejí opatření, která mají vliv na poskytování informací a na mezinárodní výměnu bankovních informací, mezi něž patří FATCA - Dohoda o zlepšení dodržování daňových předpisů v mezinárodním měřítku a s ohledem na americká ustanovení týkající se informací a jejich oznamování mezi ČR a USA, aktuální důležité normy a směrnice Evropské Unie č. 2014/107/EU a 2014/48/EU, doporučení OECD, která vydala standard pro automatickou výměnu informací s celosvětovou platností a FATF - Finanční akční výbor, jež má za úkol vytvářet standardy a propagovat implementaci opatření právního, regulačního a operativního charakteru v boji proti praní peněz, financování terorismu, financování šíření zbraní hromadného ničení a proti dalším hrozbám, jež by byly schopny ohrozit integritu mezinárodního finančního systému. Tyto všechny opatření a dohody mají pozitivní vliv na regulaci daňových úniků, které dle Evropského parlamentu by jinak dosahovali přibližně 200 miliard eur každý rok.

Česká republika přistupuje aktivně ke všem směrnicím a dohodám o výměně bankovních informací a implementovala je do zákonů č. 164/2013 Sb. a č. 105/2016 Sb. Nerealizováním Dohody FATCA a nepřijetím opatření s cílem automatické výměny informací by ČR nedostála svým závazkům na mezinárodní úrovni a finanční instituce působící v ČR by musely platit 30% srážkovou daň, kterou by uvalily Spojené státy americké na veškeré platby pocházející ze zdrojů v USA. Nelze opomenout dopad zákona na ochranu soukromí a osobních údajů, kde lze konstatovat, že v důsledku skutečnosti, že finanční instituce budou zpracovávat údaje o všech nerezidentech, dojde k prolomení sektorových zákonů upravujících mlčenlivost. Zásah do ochrany soukromí a osobních údajů je odůvodněn veřejným zájmem, kterým je boj s daňovými úniky.

V praxi bankovní instituce v ČR, již dohodu FATCA dodržují. Pro klienta se nicméně jedná o jeden podpis navíc bez dalšího zkoumání. Dále mají vyčleněná přímo oddělení zaměřující se na nelegální činnost. Tyto útvary mezi bankami mohou sdílet klientská data dle zákona na ochranu osobních údajů, výlučně za účelem řízení rizik a to konkrétně podložených. Samostatný důvod ke sdílení čistě z důvodu daňové kriminality dán zákonem není a proto bohužel banky v současné době vysoké konkurence, kdy se

snaží dosáhnout maximálního zisku, nejsou těmi, co by všechny tyto přestupky hlásily příslušnému finančnímu úřadu či jiným institucím.

Lze tedy konstatovat, že bankovní tajemství jako takové, zažilo velký přerod v oblasti boje proti daňové kriminalitě a daňovým únikům a již do budoucna nebude pro jednotlivé fyzické osoby či entity, využívající agresivního daňového plánování a zneužívající institucí daňových rájů, tak jednoduché vyhýbat se placení daní s využitím skrytí identity.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK. Mezinárodní daňové plánování. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-0563-X.
2. PETROVIČ, Pavel. Encyklopedie mezinárodního daňového plánování. 1. vyd. Beroun: Newsletter, c2002. ISBN 80-86394-81-6.

Elektronické zdroje

1. History of the FATF. [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: < <http://www.fatf-gafi.org/about/historyofthefatf/>>
2. KRUTÍLEK, O., REPISKÁ, M. *Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje*. 19. 9. 2013. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>
3. Offshore banky a bankovní účty [online] [cit. 2016-01-31]. Dostupné z: <http://www.smarttax.cz/offshore%20bankovnictvi/offshore%20banky%20a%20bankovn%C3%AD%20%C3%BA%C4%8Dty/>
4. Daňové ráje – utajení informací a bankovní tajemství [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <<http://www.offshore-firmy.cz/danove-raje-utajeni-informaci-a-bankovni-tajemstvi/>>
5. Opatření v daňové oblasti [online]. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/predstaveni-navrhu-opatreni-v-danove-obl-17367>
6. VACÍK, L., FIALKOVÁ, L. Bude automatická výměna informací o daňových poplatnících mezi daňovými správami běžnou záležitostí? [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/evropa-a-svet/bude-automaticka-vymena-informaci-o-danovych-poplatnicich-mezi-danovymi-spravami-beznou-zalezitosti-2910>
7. Automatická výměna informací OECD standard a implementace do práva Evropské unie 29. 9. 2015 [online]. [cit. 2016-06-30] Dostupné z < <http://www.fucik.cz/publikace/automaticka-vymena-informaci-oecd-standard-a-implementace-do-prava-evropske-unie>>
8. Commission Recommendation of 6.12.2012 on aggressive tax planning [online]. [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/tax_fraud_evasion/c_2012_8806_en.pdf>

9. Doporučení FATF. Mezinárodní standardy pro boj proti praní peněz a financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Metodika_2013-08-19_Doporuceni-FATF-z-unora-2012_oprava-formtovn.pdf>
10. Veřejné prohlášení FATF z 24. června 2016 – rizikové jurisdikce 29. 7. 2016[online]. [2016-07-24]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/novinky-fau/2016/verejne-prohlaseni-fatf-z-24-cervna-2016-25712>
11. Přehled platných dohod České republiky o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA) a o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech ve znění Protokolu [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/prehled-dohod-tiea>>
12. Finanční zpravodaj číslo 5/2015 [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/financni-zpravodaj/2015/financni-zpravodaj-cislo-52015-23354>>
13. Odbor 15 Mezinárodní iniciativy proti vyhýbání se daňovým povinnostem v oblasti přímých daní [online]. [cit. 2016-06-13]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/mezinarodni-spoluprace/aktuality/2016/mezinarodni-iniciativy-proti-vyhybani-se-24656>
14. Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/conventiononmutualadministrativeassistanceintaxmatters.htm>>
15. HRŮZOVÁ, K. Mezinárodní výměna informací v daňových záležitostech. [online]. [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: <http://www.fucik.cz/cs/odborne-clanky/mezinarodni-vymena-informaci-v-danovych-zalezitostech>
16. Co je FATCA a jaký bude mít dopad na vaši firmu [online]. [2013-10-07]. Dostupné z: <<http://www.pwc.com/cz/cs/bankovnictvi/fatca/index.jhtml>>
17. FATCA. Česká dosud USA neodsouhlasená verze dohody [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-vymena-info-v-danove-oblasti/fatca-cr-usa/2014/informace-k-dohode-fatca-pro-financni-in-18086>>
18. Dozvuky zásahu ÚOOZ aneb jak funguje bankovní tajemství v Česku? [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/231356-dozvuky-zasahu-uooz-aneb-jak-funguje-bankovni-tajemstvi-v-cesku/>
19. Evropský parlament M. o boji proti daňovým podvodům, daňovým únikům a daňovým rájům (2013/2060(INI)) 3. 5. 2013 [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0162+0+DOC+XML+V0//CS#_part1_def5

20. ČTK. *Nejsme daňový ráj, brání se Rakušané. Evropané tlačí na zrušení bankovního tajemství* [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <
<http://zpravy.ihned.cz/c1-59687050-danovy-ran-transparentnost-bankovni-tajemstvi>>
21. *Rakousko říká ANO prolomení bankovního tajemství. Ale ...* [online]. ČT24. ČTK [cit. 2013-04-26]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/224524-rakousko-rika-ano-prolomeni-bankovniho-tajemstvi-ale/>
22. NOVÁK, M. *Rakousko kapitulovalo. Ruší cizincům bankovní tajemství* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <
<http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/rakousko-kapitulovalo-rusi-cizincum-bankovni-tajemstvi/r~i:article:780414/>>
23. SILLMEN, D. *Bankovní tajemství je na vymření* [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: <
<http://www.mesec.cz/clanky/bankovni-tajemstvi-je-na-vymreni/>>
24. JANUŠ, J. *Finanční úřady se dozvídají i o daních v cizině. Připravuje se k tomu nová vyhláška* [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z:
<http://probyznysinfo.ihned.cz/c1-61636260-financni-urady-se-dozvidaji-i-o-danich-v-cizine-pripavuje-se-k-tomu-nova-vyhlaska>
25. Protokol z 19. schůze parlamentu ČR 22. 10. 2014 [online]. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <
<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/019schuz/s019032.htm>>
26. Automatická výměna informací v daňové oblasti [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: <
<https://www.csob.cz/portal/o-csob/dulezite-dokumenty/automaticka-vymena-danovych-informaci>>

Legislativní dokumenty

1. Zdanění příjmů z úspor. [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: <
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV%3A131050>>
2. o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z:<
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:268:0001:0018:CS:PDF>>
3. Směrnice rady 2014/107/EU - Úřední věstník Evropské unie. Dostupné z: <
<http://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=cs>>
4. oddělení 2503 Návrh zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní (tzv. lex FATCA) byl rozeslán do vnějšího připomínkového řízení 3. 6. 2014 [online]. [cit. 2014-08-30] Dostupné z
<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/dohoda-fatca/aktuality/2014/navrh-zakona-o-vymene-informaci-o-uctech-18093>
5. oddělení 2502 Zákon o mezinárodní spolupráci 27. 6. 2016 [online]. [cit. 2016-06-30] Dostupné z
<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/zakon-o-mezinarodni-spolupraci>

6. Oddělení 2502 Směrnice Rady 2011/16/EU [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2015/smernice-rady-2011-16-eu-tzv-dac-ii-21862>
7. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Britských panenských ostrovů o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2013-01-14]. ISSN 1801-0393. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=6/2013&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>
8. Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Hongkongu – zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=48/2012&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>
9. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Jersey o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=51/2012&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>
10. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Bermud o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=48/2012&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Cislo_zakona_smlouvy>
11. oddělení 2503 Informace o vyhlášení dohod o výměně informací v daňových záležitostech ve Sbírce mezinárodních smluv a jejich vstup v platnost[online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2013/informace-o-vyhlaseni-dohod-o-vymene-inf-10218>>
12. Vstup v platnost dohody o výměně informací s Kajmanskými ostrovy [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2013/vstup-v-platnost-dohody-o-vymene-informa-15159>>
13. Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech s Andorrským knížectvím [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2014/dohoda-o-vymene-informaci-v-danovych-zal-18025>>
14. Dohoda mezi Českou republikou a Monackým knížectvím o výměně informací v daňových záležitostech [online]. [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/aktuality/2016/dohoda-mezi-ceskou-republikou-a-monackym-24822>>
15. Důvodová zpráva Zákona o výměně informací o účtech s jinými státy pro účely správy daní. Materiál do vnějšího připomínkového řízení [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: < <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-vymena-info>

v-danove-oblasti/fatca-cr-usa/2014/navrh-zakona-o-vymene-informaci-o-uctech-18093>

16. ČESKO, Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/banky/cast12.aspx#par38>
17. ČESKO, zákon č. 105/2016 Sb. [online]. [cit. 2016-07-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-105>
18. ČESKO, Zákon č. 164/2013 o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů [cit. 2016-07-14] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/zakon-o-mezinarodni-spolupraci>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

1. Tab. č. 1 Doporučení FATF, Zdroj: vlastní úprava; *FATF/OECD*; 2012.
Pracovní překlad pro potřeby Finančního analytického útvaru Ministerstva financí
2. Tab. č. 2 Vývoj počtu českých firem, jež mají vlastníka v daňovém ráji v letech 2006-2012, Zdroj: databáze a výpočty ČEKIA. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59294200-zajem-o-danove-rajeroste-vedo2635u-kypr-seychely-belize-a-bermudske-ostrovy>
3. Tab. č. 3 Přehled uzavřených memorand, Zdroj: Přehled uzavřených memorand 29. dubna 2008 [online]. [2014-5-30]. Dostupné z: <<http://www.financnisprava.cz/cs/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-zdanovani-prime-dane/mezinarodni-vymena-informaci/prehled-uzavrenych-memorand-814>>
4. Tab. č. 4 Celkový počet čísel jednacích spojených s výměnou informací, Zdroj: Finanční správa. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/Celkovy_pocet_cisel_jednacich_spojnych_s_vymenou_informaci_2012.pdf>